

Lopullinen toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2026

HSY:n hallitus 13.10.2023

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Ilmalantori 1

00240 Helsinki

puhelin 09 156 11

faksi 09 1561 2011

www.hsy.fi

Lisätietoja

Minna Haapala

minna.haapala@hsy.fi

Copyright

Kartat, graafit, ja muut kuvat: HSY

Kansikuva: HSY

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Strategiset tavoitteet	3
3	Talous	8
3.1	Tuloslaskelma	8
3.2	Investoinnit	13
3.3	Rahoitus	14
3.4	Sitovat määrärahat	15
4	Henkilöstö	16
4.1	Tavoitteet	16
4.2	Henkilöstömäärän kehittyminen	17
5	Toimialakohtaiset erittelyt	18
5.1	Vesihuolto	18
5.1.1	Toimintaympäristö	18
5.1.2	Strategian toteuttaminen toimialalla	18
5.1.3	Operatiivisen toiminnan tavoitteet	20
5.1.4	Investoinnit	22
5.1.5	Talous	24
5.1.6	Riskit ja riskienhallintakeinot	27
5.2	Jätehuolto	28
5.2.1	Toimintaympäristö	28
5.2.2	Strategian toteuttaminen toimialalla	29
5.2.3	Operatiivisen toiminnan tavoitteet	31
5.2.4	Investoinnit	33
5.2.5	Talous	35
5.2.6	Riskit ja riskienhallintakeinot	38
5.3	Seutu- ja ympäristötieto	39
5.3.1	Strategian toteuttaminen tulosalueella	39
5.3.2	Investoinnit	41
5.3.3	Talous	41
5.4	Yhteiset palvelut	42
5.4.1	Toiminta	42
5.4.2	Talous	44
5.4.3	Investoinnit	44

Liite 1: Ympäristöohjelma

1 Johdanto

Yleistä

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Laadinnan lähtökohdat

Toiminta- ja taloussuunnitelman 2024–2026 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030, josta yhtymäkokous päätti marraskuussa 2022. Esitetyn strategian 2030 neljä painopistettä sekä niitä toteuttavat yhteensä kymmenen strategista päämäärää ovat:

- Ympäristövastuu: Hiilineutraali pääkaupunkiseutu, Kiertotalouden keskiössä ja Puhdas Itämeri
- Työn murros: Pito- ja vetovoimainen työnantaja sekä Osaava ja kehittyvä henkilöstö
- Kestävä talous: Tehokasta ja taloudellista toimintaa ja Tasapainoinen talous
- Asukaskokemus: Vastuulliset ja kehittyvät palvelut, Turvattu juomavesi ja Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 % vuotuinen tuottavuuden paraneminen. Tuottavuustavoite on myös yksi omistajaohjaustavoitteista. Muita toiminta- ja taloussuunnitelmassa huomioituja omistajaohjaustavoitteita ovat ympäristövastuullisuuden lisääminen sekä vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen. Näihin tavoitteisiin liittyvät tarkemmat mittarit on huomioitu strategisissa tavoitteissa kappaleessa 2.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon alustavat taksamuutokset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2024 on käytetty 2 %, ellei tarkempaa arviota menoeristä ole ollut käytettävissä. Nykyinen maailman tilanne ja kustannusten nousutason epävarmuudet aiheuttavat epävarmuutta talous- ja toimintasuunnitelmakauden lukuihin. Taloussuunnitelmavuosille 2025 ja 2026 on puolestaan käytetty kustannustason muutoksena 2 %, ellei tarkempaa arviota ole ollut käytettävissä.

Vesi- ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2022 hyväksymään 10 vuoden investointiohjelmaan. TTS 2024–2026 investointeihin on esitetty tehtäväksi vuosittaisia tarkennuksia johtuen urakoiden siirtymisestä sekä varautumisesta urakka- ja kalustohankintojen hinnannousuun. Lisäksi investointeihin esitetään tehtäväksi vähäisiä hankemuutoksia.

Jäsenkuntien lausunnot

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. Lausunnot HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2024–2026 pyydettiin 31.8.2023 mennessä.

Saadut lausunnot merkittiin tiedoksi HSY:n hallituksessa 22.9.2023. Lopullisessa talous- ja toimintasuunnitelmaesityksessä on huomioitu kaupunkien lausunnot ja siihen on tehty HSY:n toiminnassa tai toimintaympäristössä kesän ja syksyn aikana tapahtuneista muutoksista aiheutuvat tarkennukset.

2 Strategiset tavoitteet

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2026 perustuu HSY:n strategiaan vuoteen 2030 sekä omistajaohjaustavoitteisiin. Strategiset päämäärät ja niiden toteuttamisen seuraamiseksi asetettujen mittarien tavoitteet vuodelle 2024 on esitetty alla olevassa taulukossa. Taulukossa on esitetty myös strategisten mittareiden toteumat vuosina 2021–2022.

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	2021	2022	Tavoite 2023	Ennuste 2023	Tavoite 2024*	Tavoite 2025 **	Tavoite 2030 **
Ympäristövastuu	Hiilineutraali pääkaupunkiseutu	HSY:n kokonaispäästöt, t CO ₂ -ekv/a (omat sekä keskeisten ulkoisten palvelujen päästöt)	110 000	97 000	102 000	110 000	92 000	-56 % v. 2016 tasosta, 89 000	-67 % v. 2016 tasosta, 64 000
	Kiertotalouden keskiössä	Kiinteistöiltä kerätyn sekajätteen määrä, kg/as/a	145	136	120	128	110	100	85
		Kotitalousjätteen kierrätysaste, %	47	46	56	50	52	60	63
	Puhdas Itämeri	Typpi- (N) ja fosforikuormitus (P) mereen, t/v	N 1065, P 26	N 1252, P 29,5	N 850, P 26	N 800, P 28	N 750, P 26	N 750, P 25	N 700, P 18
Työn murros	Pito- ja vetoimainen työnantaja	Työntekijäkokemusmittari NPS	-13	-14	-7		- 4	0	13
	Osaava ja kehittyvä henkilöstö	Osaamisen, muutoskyvykkyyden ja yhteistyön indeksi Henkilöstökyselyn neljän kysymyksen keskiarvo 1. HSY:llä panostamme henkilöstön kehittymiseen riittävästi. 2. HSY on kehittyvä ja uudistuva organisaatio. 3. Henkilöstöä kuunnellaan riittävästi toiminnan kehittämisessä. 4. Yhteistyö eri yksiköiden välillä on sujuvaa.	3,3	3,3	3,4	3,4	3,5	3,5	4,0
Kestävä talous	Tehokasta ja taloudellista toimintaa	Toimintamenot eur/as/v. (huomioitu rahan arvo v. 2021 ja ilman merkittäviä kertaluonteisia eriä) Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %	154,2	148,6	150	146	148	145	135
	Tasapainoinen talous	Lisävelka, €/as./vuosi	100	71	41	41	30, (velkasumma 1620 €/as.)	20, (velkasumma 1600 €/as.)	0, (velkasumma 1600 €/as.)
		Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä, %	19	19	19	20	19	19	17

* Tavoite asetettu TTS 2024-2026:ssa sisältäen omistajaohjaustavoitteet.

** Tavoite on asetettu HSY:n strategiassa.

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	2021	2022	Tavoite 2023	Ennuste 2023	Tavoite 2024*	Tavoite 2025**	Tavoite 2030**
Asukas-kokemus	Vastuulliset ja kehittyvät palvelut	Sähköisten asiakaskontaktien osuus kaikista asiakaskontakteista, %	54	52	60	57	64	75	80
		Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastytyväisyys vuosittain	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
	Turvattu juomavesi	Toimintavarmuus-indeksi koostuu mittarista: <ul style="list-style-type: none"> Kulutuskeskeytysaika Kriittisissä päävesijohdoissa tapahtuvien putkirikkojen määrä (kpl/a) Kahdessa suunnasta varmennetun vedenjakelun piirissä olevat asukkaat (%) Veden tuotannon kapasiteetti häiriötilanteissa (%) Kyberturvallisuus 	4,1	3,8	4,2	3,9	4,4 / 5	5 / 5 (vuoden 2025 alamittareiden tavoitteet täyttyvät)	5 / 5 (vuoden 2030 alamittareiden tavoitteet täyttyvät)
Toimintaa lähi-ympäristöstä huolehtien	Lähiympäristöindeksi koostuu mittareista; <ul style="list-style-type: none"> Niitytys HSY:n hallinnoimilla maa-alueilla, Kalaistutukset (kpl) Jätevesiyliuodot (m3/vuosi laskettuna 5 vuoden liukuvana keskiarvona) Ilmanlaadun mittausten ajallinen jatkuvuus %, Ympäristöpalautteiden määrä, palautepäiviä/a 	0	3,1	3,2	3,6	4,4	5 / 5 (vuoden 2025 alamittareiden tavoitteet täyttyvät)	5 / 5 (vuoden 2030 alamittareiden tavoitteet täyttyvät)	

* Tavoite asetettu TTS 2024-2026:ssa sisältäen omistajaohjaustavoitteet.

** Tavoite on asetettu HSY:n strategiassa.

Strategisten päämäärien toteuttamisen tueksi on asetettu kymmenen erilaista ohjelmakokonaisuutta. Seuraavassa taulukossa on kuvattu näiden ohjelmien tavoitteita ja keskeisimpiä toimenpiteitä vuodelle 2024. Strategisten päämäärien seuranta tapahtuu mittareiden kehittymisen raportoinnilla sekä ohjelmien etenemisen ja niihin liittyvien toimenpiteiden toteutumisen raportoinnilla.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet vuonna 2024
Hiilineutraali pääkaupunki-seutu	<p>HSY:n hiilineutraali-ohjelma</p> <p>Tavoitteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hiilineutraali vesi- ja jätehuolto • Ilmastokestävää pääkaupunkiseutua 	<ul style="list-style-type: none"> • Vähennämme käsittelyprosesseista ja energian käytöstä aiheutuvia ilmastopäästöjä: toimenpiteinä mm. kaatopaikkakaasun hajapäästöjen hallintaan, kaasun keräykseen ja tehokkaaseen energiahyödyntämiseen liittyvät toimet sekä jätevedenpuhdistuksen typpioksiduulipäästöjen vähentämiskeinoja koskevat koeajot. • Toteutamme energiatehokkuutta parantavia hankkeita, esim. Kivikon jätepalvelukeskuksen sekä Pitkälän vedentuotantolaitoksen saneeraushankkeet sekä Ämmässuon ja Viikinmäen laitosten biokaasun varastointihankkeet. • Selvitämme hiilensidonnallisuuden mahdollisuuksia käsittelytoiminnassamme keskittyen erityisesti pyrolyysilaitoksen koetoiminnassa saatuihin tuloksiin. • Vähennämme työmaiden ja rakentamisen ilmastovaikutuksia päästöttömien työmaiden Green deal -ohjelman mukaisesti. • Panostamme ilmastotyötä tukevaan tutkimukseen, TKI- ja hanketoimintaan toteuttamalla mm. RAH2-hanketta. • Autamme pääkaupunkiseutua saavuttamaan ilmastotavoitteensa yhteistyössä: toimenpiteinä mm. Ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen asiantuntijaverkoston toiminnan ylläpitäminen PK-seudulla, toimenpiteiden hankkeistaminen ja rahoituksen hakeminen yhteistyössä kaupunkien kanssa, sekä taloyhtiöiden ja asukkaiden energianeuvonnan vahvistaminen.
Kiertotalouden keskiössä	<p>Kiertotalouden keskiössä -ohjelma</p> <p>Tavoitteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alueen kiertotalous vahvistuu • Kotitalousjätteen kierrätysaste nousee ja sekajätteen määrä vähenee 	<p>Alueen kiertotalous vahvistuu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Otamme aktiivisemmän roolin seudullisena koordinoijana ja kehittäjänä mm. edistämällä kiertotalousyhteistyötä ja -hanketoimintaa yhdessä sidosryhmiemme kanssa: jatkamme strategiaa tukevaa hanketyötä uusien hankehaun ja alamme toteuttaa vuonna 2023 valmisteltuja hankkeita, jotka saavat myönteisen rahoituspäätöksen (0–6 kpl). Olemme mukana Uudenmaan kiertotalouslaakso -verkoston toiminnassa ja edistämme Vantaan ja Tuusulan Kiilan kiertotalousalueen rakentumista. • Täydennämme ja laajennamme kiertotalouden tiedontuotantoa ja siihen liittyvää neuvontaa ja viestintää jäsenkaupunkien tarpeisiin vastaten keskittyen erityisesti CIRCUIT-hankkeessa tunnistettuihin tiedontuotannon kehityskohteisiin ja kiertotalouden ilmastovaikutusten selvittämiseen. • Edistämme ravinteiden kiertotaloutta ja lietteiden hyödyntämistä toteuttamalla edelleen RAH2-hanketta ja edentämällä biojätteen käsittelyn tehostamiseen tähtääviä laitosinvestointeja. • Lisäämme kiertotalousnäkökohtia rakennushankkeisiimme ja hankintoihimme käyttämällä kierrätysmateriaaleja Itärannan saneerausurakassa ja keräämällä pilotin oppeja sekä vertaisoppimalla kiertotaloushankinnoista (jos saamme myönteisen rahoituspäätöksen sopivaan hankkeeseen). <p>Kotitalousjätteen kierrätysaste nousee ja sekajätteen määrä vähenee</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarjoamme asukkaille helppoja kierrätyspalveluita saattamalla biojätteen erilliskeräyksen laajenemisen loppuun koko pk-seudulla ja kehittämällä kimpapperäyksen osapuolten yhdistämistä (jos saamme myönteisen rahoituspäätöksen sopivaan hankkeeseen). • Kehitämme laitteluneuvontaa ja -viestintää sekä parannamme kohderyhmätuntemusta vuonna 2023 aloitetun selvitystyön pohjalta.
Puhdas Itämeri	<p>Itämeri-toimenpideohjelma</p> <p>Tavoite</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vähennämme vesistöjen kuormitusta 	<ul style="list-style-type: none"> • Vähennämme ravinnepäästöjä optimoimalla Blominmäen jätevedenpuhdistamon operointia. • Vuotovesien aiheuttamia haittoja torjutaan aiempaa järjestelmällisemmin: Viemäriverkoston vuotojenhallinnan toimintaprosessi saadaan valmiiksi ja kiinnitetään tarvittavat henkilö- ja taloudelliset resurssit. • Asukasviestinnän ja neuvonnan painopisteenä on liiallisen proteiinin syönnön vaikutukset puhdistamoiden typpikuormaan. Nostamme myös viemärietikettiä, hulevesiä ja haitallisia aineita esiin kampanjoissa ja tapahtumissamme.
Pito- ja vetovoimainen työnantaja	<p>Pito- ja vetovoimainen työnantaja-ohjelma</p> <p>Tavoite</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen 	<ul style="list-style-type: none"> • Vakiinnutetaan uusi palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmä, joka perustuu hyvään työsuoritukseen, laaja-alaiseen osaamiseen ja on joustava. • Johtamis- ja esihenkilötyössä ihmisten valmentavan johtamisosaamisen kehittäminen jatkuu. • Parannetaan avointa, yhdenvertaista ja monimuotoista työkuultuuria dialogilähetteläiden toiminnan vakiinnuttamisella ja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteuttamisella. • Työnantajakuuvelyä jatketaan ja kehitetään. • Anonyymin rekrytoinnin käyttämisestä tehdään ratkaisu.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet vuonna 2024
Osaava ja kehittyvä henkilöstö	<p>Henkilöstön kehittämisen ohjelma</p> <p>Tavoite</p> <ul style="list-style-type: none"> Mielekkäät tehtävät, muutokkyvykyys ja yhteistyö ovat tekemistemme perustana 	<ul style="list-style-type: none"> Strategisen osaamissuunnitelman kokoaminen dokumentiksi, joka sisältää myös koulutuskorvauksen edellyttämän koulutussuunnitelman. Jatketaan toimivan urapolkumallin rakentamista, joka mahdollistaa sekä horisontaalisen että vertikaalisen kehittymisen HSY:ssä. Kehitetään suunnitelmallisesti strategisia kyvykkyksiä ja henkilöstön osaamista hyödyntäen osaamisenhallinnanjärjestelmää. Vahvistetaan henkilöstön työtehtävien kannalta olennaista digiosaamista. Mahdollistetaan kehityskyvykyys ja uuden oppiminen esim. kokeilujen kautta. Vahvistetaan kyvykkyyttä eri yksiköiden väliseen yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen.
Tehokasta ja taloudellista toimintaa	<p>Tuottavuusohjelman terävöittäminen ja toteuttaminen</p> <p>Tavoite</p> <ul style="list-style-type: none"> Palvelumme tuotetaan kestävästi ja nykyistä tehokkaammin 	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme hankintatoimea toteuttamalla Hankintojen strateginen kehittäminen (HAKA) -hankkeen, jossa määrittelemme HSY:lle hankintojen periaatteet ja arvioimme koko HSY:n hankintaprosessin strategisesta näkökulmasta. Haemme hankkeen aikana kustannusäästöjä analysoimalla kaikki HSY:n hankinnat sekä kehittämällä hankintojen menettelyitä. Edistämme Digiohjelmaamme, jonka puitteissa kehitämme digitaalisia ratkaisuja ja digitaalisten foorumien hyödyntämistä sisäisessä ja ulkoisessa toiminnassamme. Varmistamme henkilöstön digiosaamisen kehittymisen. Kehitämme tapaamme hallita ICT-järjestelmäsalkua ja ICT-sovelluskehitystä siten, että varmistamme sujuvan etenemisen liiketoiminnan tarpeesta tehokkaaseen ICT-hankkeiden toteutukseen. Lisäämme ICT-kustannustemme läpinäkyvyyttä ja varmistamme, että olemassa olevia järjestelmiä hyödynnetään tehokkaasti. Prosessijohtamisen painoarvoa HSY:ssä kasvatetaan tarkentamalla prosessiomistajan rooli ja vastuut sekä menettelyt prosessipoikkeamien käsittelyyn ja prosessin muutoshallintaan. Kehitämme tuottavuusmetriikkaa (opinnäytetyö).
Tasapainoinen talous	<p>Ohjelma omaisuudenhallinnalle ja investoinneille</p> <p>Tavoite</p> <ul style="list-style-type: none"> Investointimme kyetään rahoittamaan vesi- ja jätemaksuilla. 	<ul style="list-style-type: none"> Käynnistyneessä HSY:n omaisuudenhallintajärjestelmä -hankkeessa (OMAR) kehitämme HSY:n omaisuudenhallintajärjestelmää tunnistamalla ja työstämällä järjestelmän puuttuvia menettelyjä. Kehitämme hankkeessa myös investointien priorisointia, toteutusta, seurantaa ja vaikuttavuutta laajentamalla omaisuuden perustietojen tietopohjaa sekä parantamalla tiedon analysointia. Laajennamme HSY:n investointiohjelman tarkastelukautta 20 vuoteen aiemman 10 vuoden sijasta, mikä parantaa näkymää tulevaisuuden investointitarpeisiin. Verkoston vuotavuutta hallitaan saneerausten lisäksi sekä vesijohtoverkoston että jätevesiviemäriverkoston vuotavuuden vähenemiseen tähtäävien toimenpideohjelmien avulla. Jatkamme vesihuollon maksurakennemuutosta paremman kustannusvastaavuuden toteutumiseksi ja teemme tahtotilaa tukevat taksapäätökset. Käytämme uutta kassavirtamallia, joka mahdollistaa rahoituksen suunnittelun ja erilaiset skenaariotarkastelut investointiohjelman valmistelussa.
Vastuulliset ja kehittyvät palvelut	<p>Vastuullisten ja kehittyvien palvelujen ohjelma</p> <p>Tavoite</p> <ul style="list-style-type: none"> Palvelutoimintamme on sujuvaa ja saavutettavaa 	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme asiakkuuksien johtamisjärjestelmää vahvistamalla asiakkuuksien sekä asiakaskokemuksen strategista johtamista ja selkeyttämällä palveluiden ja niitä tuottavien prosessien vastuut. Samalla kehitämme palveluprosessien johtamista palvelumuotoiluun, "tuote edellä" -johtamisen sekä asiakassegmenttien näkökulmasta. Käynnistyneessä asiakkuudenhallinnan hankkeessa luomme sähköisen asiointikanava OmaHSY:n, johon kaikki HSY:n sähköinen asiointi ohjataan. Sähköisen asiakaspalvelun kehittämiseksi ja asiakkaiden opastamiseksi sähköisen asiointiin piiriin on lisäksi käynnissä useampia toimenpiteitä. Parannamme palveluiden sujuvuutta erilaisten sisäisten ja ulkoisten asiakasryhmien kannalta käymällä läpi palvelutarjontamme ja arvioimalla niiden sujuvuutta ja kehittämistarvetta. Sortti-asiemien tarjoamien palveluiden monipuolistamista ja laajentamista suunnitellaan.
Turvattu juomavesi	<p>Kaikissa olosuhteissa turvattu juomavesi – ohjelma</p> <p>Tavoite</p> <ul style="list-style-type: none"> Toimintavarmuutemme on erinomaisella tasolla 	<ul style="list-style-type: none"> Varmistamme operatiivisen toiminnan korkean 24/7 toimintakyvyn riittävin määrällisin ja laadullisin henkilöresurssein Varmistamme toimintavarmuutta riittäväillä saneeraus- ja korvausinvestoinneilla. Investointien ohjelmointi perustuu systemaattiseen omaisuudenhallintaan Parannamme fyysisten ja kyberuhkien ennakoitukykyä, turvallisuutta sekä organisaation toipumiskykyä kyberhäiriö-tilanteissa. Kehitämme turvallisuussuunnitelua. Kehitämme häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautumista ja jatkuvuudenhallintaa.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet vuonna 2024
		<ul style="list-style-type: none"> • Parannamme kohteiden suojausta.
Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	<p>Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien- ohjelma</p> <p>Tavoite</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edistämme luonnon monimuotoisuutta, lähiympäristön hyvää tilaa ja ympäristöterveyttä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunnistamme HSY:n vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, lähiluontoon ja lähiasukkaisiin sekä arvioimme vaikutusten merkitystä. • Vähennämme haitallisia vaikutuksia lähiluontoon ja lähiasukkaisiin (muun muassa haju, melu, vieras- ja haittalajitorjunta, roskaantumisen ja lähivesien laatu). • Toteutamme luonnon monimuotoisuutta tukevia toimia HSY:n omilla alueilla esim. perustamalla niittyjä. • Kehitämme HSY:n ympäristötiedon hallintaa selvittämme paikkatietopohjaisen palautejärjestelmän vaihtoehtoja. • Tuotamme tietoa pääkaupunkiseudusta ja ilmanlaadusta ympäristöterveyden edistämiseksi.

3 Talous

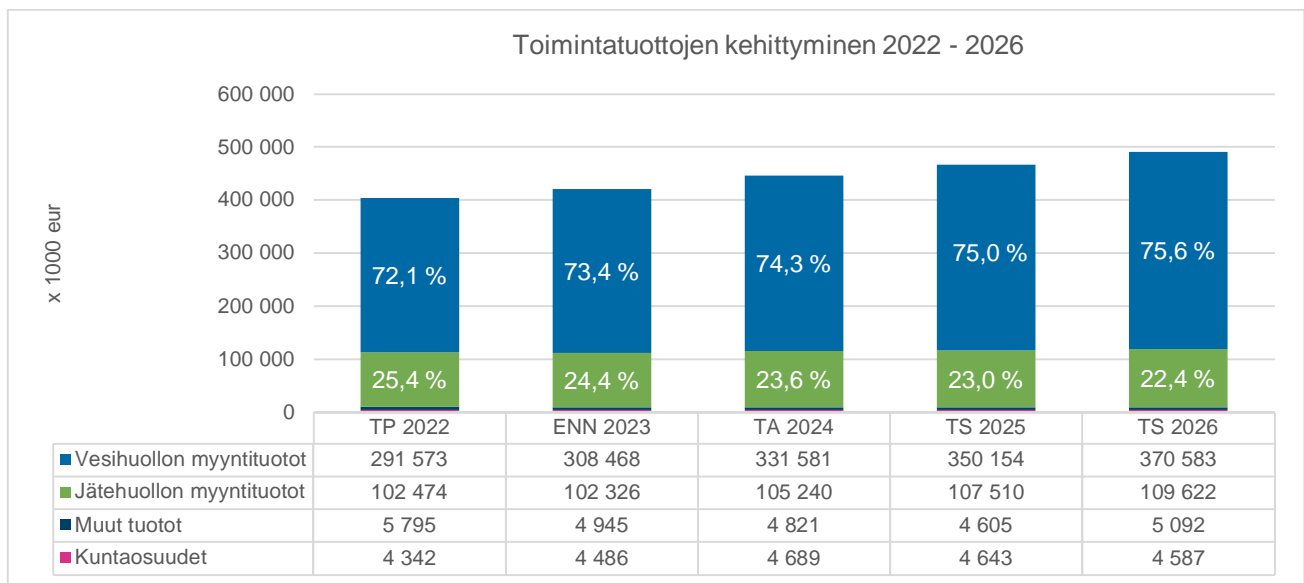
3.1 Tuloslaskelma

x 1000 eur	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos-% 2024/2023
TOIMINTATULOT	404 184	420 225	446 331	466 913	489 885	6,2 %
Myyntituotot	394 429	411 136	437 164	458 008	480 552	6,3 %
Kuntaosuudet	4 342	4 486	4 689	4 643	4 587	4,5 %
Muut tuotot	5 412	4 603	4 478	4 261	4 745	-2,7 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 338	2 125	1 953	1 992	2 032	-8,1 %
TOIMINTAMENOT	-212 558	-205 713	-212 694	-215 163	-218 566	3,4 %
Henkilöstömenot	-48 557	-52 036	-54 655	-55 858	-57 321	5,0 %
Palvelujen ostot	-99 524	-109 563	-115 494	-116 594	-109 910	5,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39 193	-34 570	-33 714	-33 970	-34 574	-2,5 %
Muut toimintakulut	-25 285	-9 544	-8 831	-8 741	-16 760	-7,5 %
TOIMINTAKATE	193 963	216 637	235 589	253 741	273 351	8,7 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-65 176	-76 529	-84 691	-90 951	-89 942	10,7 %
VUOSIKATE	128 788	140 108	150 898	162 790	183 409	7,7 %
POISTOT	-116 445	-156 731	-150 145	-153 228	-155 457	-4,2 %
TILIKAUDEN TULOS	12 343	-16 622	753	9 562	27 952	-104,5 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	487	113	65	65	65	-42,5 %
TULOVEROT	-725	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	12 104	-16 509	818	9 627	28 017	-105,0 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	192,3 %	206,4 %	211,8 %	219,0 %	226,2 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista*	64,0 %	69,6 %	75,0 %	80,9 %	91,1 %	

*) Tunnusluku kuvaa kuntayhtymän tulo-rahoituksen riittävyyttä investointien rahoittamiseksi. Kun tunnusluku on 100 % tai enemmän, tulo-rahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä. Jos vuosikate on keskimääräistä investointitasoa pienempi (tunnusluku < 100 %), kuntayhtymä joutuu rahoittamaan osan investoinneista ulkopuolisella lainarahoituksella.

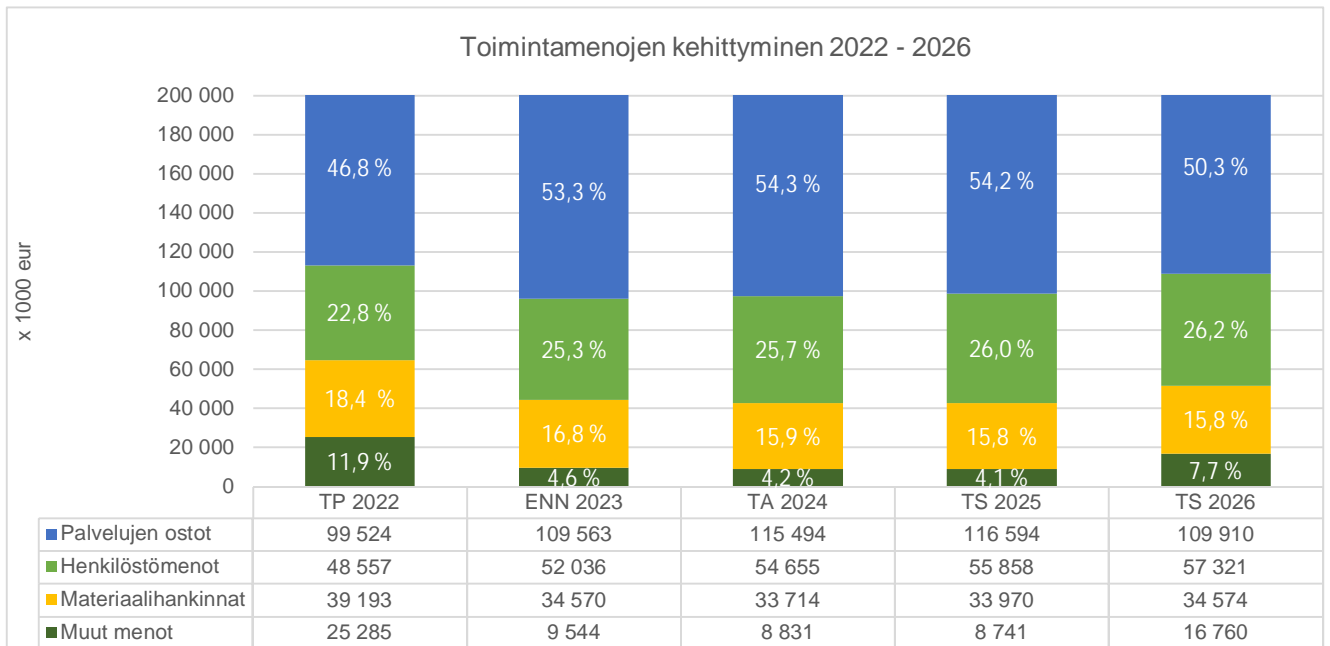
Toimintatuotot

HSY:n toimintatuotot vuonna 2024 ovat 446,3 miljoonaa eli 26,1 miljoonaa (6,2 %) euroa enemmän vuoden 2023 ennusteeseen verrattuna. Käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 8% ja suunnitelmavuosille vastaavasti 5%. Perusmaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 13%. Suunnitelmavuosille vastaavat korotukset ovat 9%. Maksujen reaalkorotusten nousuun suurimpana syynä on kohonneet rahoituskulut, vakuutusmaksut, kemikaalit sekä verot. Vuonna 2024 jätehuollon tulokertymää lisää osittain biojätteen erilliskeräyksen laajentuminen 1–4:n huoneiston kiinteistöille. Jätehuollon hintoihin suunnitellaan vuosittaista 3,5 prosentin korotusta, mikä lisää toimintatuottoja kaikkien vuosien osalta.

Toimintamenot

HSY:n toimintamenot vuonna 2024 ovat 212,7 miljoonaa euroa, joka on 7,0 miljoonaa (3,4 %) enemmän kuin vuoden 2023 ennusteessa. Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Vuonna 2024 toimintakuluista noin 54 % koostuu palveluiden ostoista kuten jätteen kuljetuspalvelujen ostoista, IT-kuluista, asiantuntijapalveluista sekä rakentamis- ja kunnossapitopalveluista. Henkilöstökulujen osuus on noin 26 %, materiaalihankinnat 16 % sekä muut kulut 4 %. Henkilöstökuluihin sisältyy palkkaratkaisun vaikutukset; 3,7 % vuodelle 2024 ja muille vuosille 3,1 %. Jos tarkempaa tietoa ei ole ollut saatavilla, suunnittelun lähtökohtana on käytetty suunnitelmakaudelle 2 prosentin inflaatio-olettamaa.

Tuloksen muodostuminen

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate talousarviovuonna 2024 on 235,6 miljoonaa (52,8 %), kun sen vuonna 2023 ennustetaan olevan 216,6 miljoonaa (51,6 %). Ero johtuu suurelta osin myyntituottojen arvioidusta kasvusta vuonna 2024. Taksamuutokset vaikuttavat myyntituottoihin positiivisesti suunnitelmakaudella. Suunnitelmavuonna 2025 toimintakate paranee ja on 253,7 miljoonaa (54,3 %) ja vuonna 2026 273,4 miljoonaa (55,8 %) euroa.

Nettorahoituskulut vuonna 2024 ovat 84,7 miljoonaa. Korkokuluista 58,8 miljoonaa euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021, on vuosina 2023–2024 1,0 % ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 300 000 euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä vuosille 2024–2026. Suunnitelmakaudella nettorahoituskulut kasvavat ollen vuonna 2026 89,9 miljoonaa euroa.

Talousarviovuoden 2024 tulos on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen 0,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen, vuonna 2025 9,6 miljoonaa ylijäämäinen ja vuonna 2026 28,0 miljoonaa ylijäämäinen. Jätehuollon investointivarausten aiempaan purkamiseen liittyvien poistoerokirjausten jälkeen tilikauden ylijäämä on 0,8 miljoonaa euroa vuonna 2024.

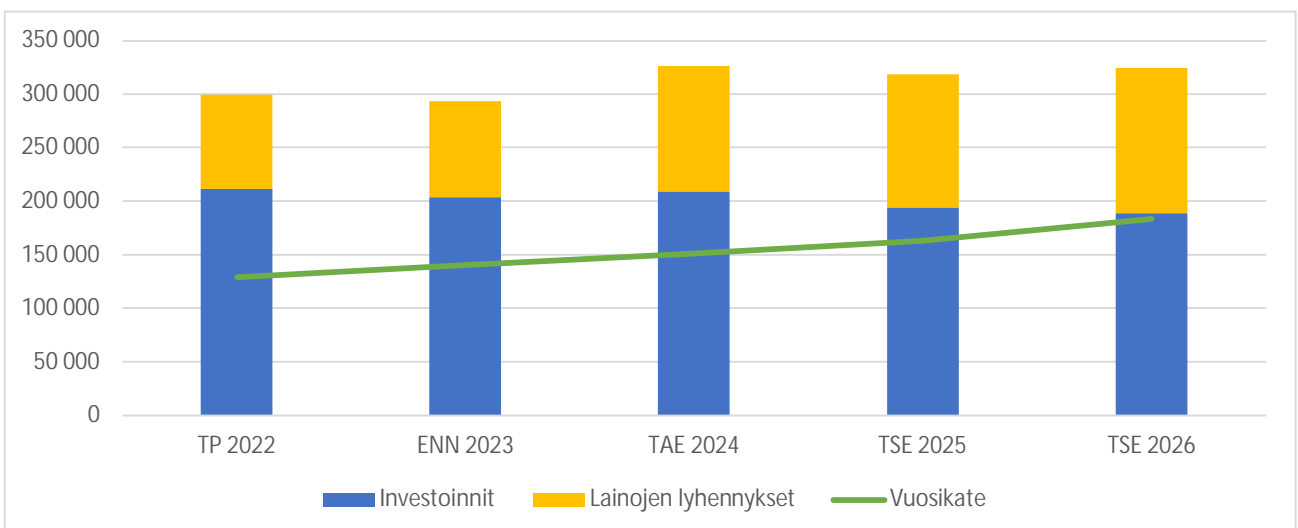
Tuottavuuden kehittyminen

Tuottavuuden kehittymistä kuvaa toimintamenojen ja jäsenkaupunkien asukasmäärän suhde. Tuottavuustavoitteena on 1,5 % vuotuinen parannus. Tuottavuus ilmoitetaan ilman merkittäviä kertaluonteisia eriä vuoden 2021 rahassa siten, että inflaation vaikutus on poistettu. Väkiluvun arvioidaan kasvavan keskimäärin 1,1 prosentin vuosivauhdilla suunnittelukaudella 2024-2026.

Tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys pääomamenojen maksamiseen

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2024 vuosikate on 150,9 miljoonaa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 325,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat 318,1 miljoonaa euroa ja vuonna 2026 324,1 miljoonaa euroa. Erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi suunnitellulla tasolla joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 489 miljoonaa euroa.

Jäsenkuntien maksuosuudet

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti HSY perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä. Maksuosuudet jaetaan jäsenkuntien asukasluvun suhteessa siten, ettei yhden kunnan maksuosuus voi olla yli 50 % ja se on vähintään 1 %. Kuntaosuuksien jakautuminen kunnittain on esitetty alla olevassa taulukossa (jako asukasmäärien 31.12.2022 mukaisesti).

1 000 €						Muutos-%
	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	2024/2023
Kuntaosuudet						
- Seutu- ja ympäristötiedon toimintaan	4 131	4 476	4 389	4 343	4 473	-2,0 %
- Ilmastoinfon toimintaan	428	437	446	446	446	2,1 %
Kuntaosuudet yhteensä	4 559	4 913	4 835	4 789	4 919	-1,6 %
- Aikaisempien vuosien ylijäämän hyvitys	-217	-428	-146	-146	-332	
Laskutettavat kuntaosuudet	4 342	4 486	4 689	4 643	4 587	4,5 %
Kuntaosuudet jäsenkunnittain	Osuus-%	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	
Helsinki	50,0 %	2 243	2 345	2 322	2 293	
Espoo	27,3 %	1 218	1 279	1 267	1 251	
Kauniainen	1,0 %	45	47	46	46	
Vantaa	21,7 %	980	1 018	1 008	996	
Yhteensä	100,0 %	4 486	4 689	4 643	4 587	

Kuntaosuuksilla katetaan se osuus Seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella hankerahoituksella. Ilmastoinfon toiminta katetaan HSY:n ja jäsenkuntien välisen sopimuksen mukaisesti kuntaosuuksilla sekä osittain EU:sta saatavalla hankerahalla. Ilmastoinfo siirrettiin vuonna 2022 osaksi Seutu- ja ympäristötiedon organisaatiota, mutta se esitetään tässä taulukossa edelleen erillisenä.

Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen aiempien vuosien ylijäämäisistä tuloksista kertynyt kumulatiivinen ylijäämä hyvitetään laatimalla tulosalueen budjetti alijäämäiseksi siten, ettei kuntaosuuksia laskuteta täysimääräisinä. Vuoden 2023 tulosenusteen mukainen kumulatiivinen ylijäämä noin 0,623 miljoonaa on kohdistettu täysimääräisesti suunnitelmakaudelle.

Perustamislainoista jäsenkunnille maksettavat korot

Jäsenkuntalainojen korko on vuodesta 2013 alkaen sidottu Suomen valtion 10 vuoden sarjaobligation tuottoon lisättyä 2,0 prosenttiyksikön lainamarginaalilla. Korko on kuitenkin aina vähintään 5,30 %. 10 vuoden sarjaobligatioiden tuotto on aikaisempina vuosina pysynyt alle 2 %:n, mutta viimeisen vuoden aikana korko on noussut yli 3,0 prosenttiyksikön. Nykyisessä markkinatilanteessa koron kehitys sisältää epävarmuuksia. Tällä hetkellä perustamislainojen korot on laskettu vähimmäiskorolla. Vuonna 2019 aloitettiin ensimmäiset lainanlyhennykset (Laina A) ja suunnitelmakaudella vuonna 2024 alkavat loppujenkin jäsenkuntalainojen lyhennykset (Laina B ja Laina C). Yhteenveto jäsenkuntalainoista on esitetty seuraavassa taulukossa.

x 1 000 euroa	TA 2024			TS 2025			TS 2026		
	Pääoma 31.12.	Lyhennykset	Korot	Pääoma 31.12.	Lyhennykset	Korot	Pääoma 31.12.	Lyhennykset	Korot
Helsinki	627 683	18 461	34 001	609 222	18 461	33 023	590 760	18 461	32 044
Espoo	239 437	7 042	12 970	232 395	7 042	12 597	225 352	7 042	12 224
Kauniainen	4 056	119	220	3 937	119	213	3 818	119	207
Vantaa	214 883	6 320	11 640	208 563	6 320	11 305	202 243	6 320	10 970
Yhteensä	1 086 059	31 943	58 831	1 054 116	31 943	57 138	1 022 173	31 943	55 445

3.2 Investoinnit

x 1 000 euroa						Muutos-%
	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	2024/2023
Vesihuollon investoinnit	188 707	177 000	184 000	174 000	175 000	4,0 %
Jätehuollon investoinnit	21 576	23 528	21 875	17 150	11 455	-7,0 %
Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit	137	349	470	315	265	34,6 %
Tukipalvelujen investoinnit	767	2 313	2 075	1 900	1 315	-10,3 %
Asiakaspalvelun investoinnit	11	0	0	0	0	-
Ohjauksen ja kehittämisen investoinnit	307	583	260	660	350	-55,4 %
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	211 504	203 773	208 680	194 025	188 385	2,4 %

Suunnitelmakaudella investointeja toteutetaan 10 vuoden investointiohjelman mukaisesti. Suunnitelmakaudella 2024–2026 investointeihin on esitetty tehtäväksi vuosittaisia tarkennuksia johtuen urakoiden siirtymisestä sekä varautumisesta urakka- ja kalustohankintojen hinnannousuun. Nopeasti kohonnut kustannustaso aiheuttaa edelleen epävarmuutta suunnittelukauden investointien määrään ja toteutusjärjestykseen. Vesihuollon investointitasoon ei ole tullut muutoksia verrattuna vuonna 2022 laadittuun toiminta- ja taloussuunnitelmaan. Blominmäen jätevedenpuhdistamon valmistuminen pudottaa kokonaisinvestointien määrää suunnitelmakauden vuosilla, mutta investointien taso säilyy suunnitelmakaudella kuitenkin korkealla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien edelleen korkeana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Jätehuollon vuosien 2023 ja 2024 investointimenot nousevat edelliseen toiminta- ja taloussuunnitelmaan verrattuna urakkahintojen noususta johtuen. Uutena investointina alkaa Ämmässuon Kaasukello-hanke. Jätehuollon investointitasoon odotetaan laskevan vuosina 2025–2026.

3.3 Rahoitus

x 1 000 euroa	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Tulorahoitus					
Vuosikate	128 788	140 108	150 898	162 790	183 409
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	10 542	-6 245	-8 153	-8 438	-771
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-212 162	-204 523	-211 830	-196 575	-189 135
Rahoitusosuudet investointimenoihin	658	750	3 150	2 550	750
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-72 174	-69 910	-65 935	-39 673	-5 747
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	165 000	160 000	184 000	164 000	141 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-77 928	-81 415	-104 698	-114 048	-122 714
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 000	-8 000	-12 500	-10 000	-13 000
Oman pääoman muutokset	-6 237	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-354	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	70 481	70 585	66 802	39 952	5 286
Rahavarojen muutos	-1 693	676	868	280	-462
Rahavarat 31.12.	10 559	11 234	12 102	12 381	11 920
Rahavarat 1.1.	12 252	10 559	11 234	12 102	12 381
Rahoituslaskelman tunnuslukuja					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, eur	-456 501	-482 539	-431 320	-335 430	-253 439
Investointien tulorahoitus %	60,9 %	68,8 %	72,3 %	83,9 %	97,4 %
Lainanhoitokate	1,4	1,38	1,25	1,25	1,30
Kassan riittävyys (pv)	6,8	7,2	7,2	7,3	7,0

Perustamislainat HSY:n jäsenkunnilta ovat yhteensä 1,1 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2023 lopussa ennusteen mukaan noin 718 miljoonaa, mikäli vuoden 2023 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, minkä vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 489 miljoonaa euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 377 miljoonalla, josta 96 miljoonaa euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 938 miljoonaa euroa. Lainamäärän jatkuva kasvu aiheuttaa lisääntyvää painetta HSY:n taloudelle kasvavien lainakorkojen ja lyhennysten myötä. Uudessa strategiassa tasapainoinen talous on yhtenä merkittävänä fokalalueena. Toimintamenojen

kehittymistä on tarkasteltu huolellisesti. Talouden tasapainottaminen edellyttää tuottavuusohjelman lisäksi asiakasmaksujen korotuksia kummallakin toimialalla.

Taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 826 304	2 874 846	2 939 681	2 985 578	3 020 007
Oma pääoma	779 673	763 164	763 982	773 609	801 626
Pitkäaikainen vieras pääoma	1 836 220	1 909 306	1 965 325	2 005 927	2 015 546
- lainat jäsenkunnilta	1 118 002	1 104 002	1 054 116	1 022 173	990 230
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	630 756	717 841	823 746	896 292	937 854
- liittymismaksut	87 462	87 462	87 462	87 462	87 462
Omavaraisuusaste (%)	27,0 %	25,9 %	25,3 %	25,2 %	25,9 %

Lähi vuosien suurten investointien takia HSY:n omavaraisuusaste heikkenee suunnitelmakaudella edelleen, mutta kääntyy nousuun kauden lopulla, saavuttaen 2026 lopussa tason 25,9 % kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 27,0 %. Vuosien 2025 ja 2026 ylijäämäiset tulokset kasvattavat maltillisesti omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi tarvittavalla ulkopuolisella lainarahoituksella heikentää omavaraisuutta vielä vuoteen 2025 asti.

3.4 Sitovat määrärahat

	TA 2024
Vesihuolto	
Toimintamenot	124 385
Investointimenot (netto)	184 000
Jätehuolto	
Toimintamenot	87 108
Investointimenot (netto)	21 875

4 Henkilöstö

4.1 Tavoitteet

Uusi strategiakausi kattaa koko TTS 2024–2026 kauden. Keskeiset tavoitteet koko henkilöstön osalta on kuvattu Työn murroksen painopisteen osakokonaisuuksissa Pito- ja vetovoimainen työnantaja ja Osaava ja kehittyvä henkilöstö luvussa 2. Tahtotilamme vuoteen 2030 on, että mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen ja mielekkäät työtehtävät. Muutoskyvykyys ja yhteistyö ovat tekemisemme perustana.

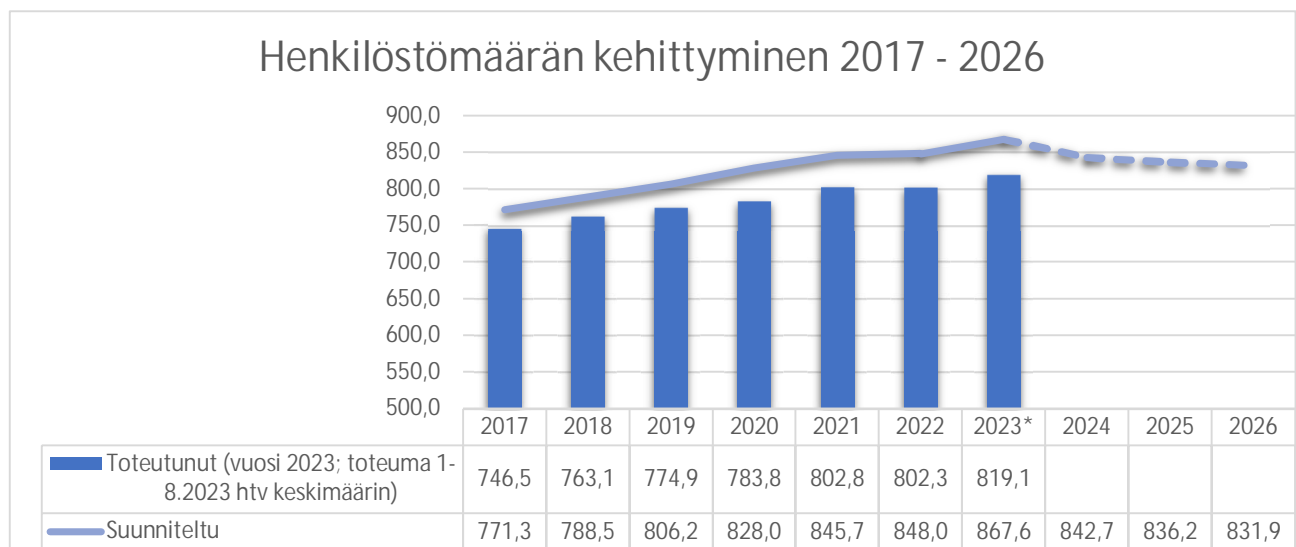
HSY haluaa työnantajana olla henkilöstöstään huolta pitävä, oikeudenmukainen, johdonmukainen, reilu ja rohkea, strategisten tavoitteiden ja arvojensa mukaan toimiva. Johtamisen ja esihenkilötyön osaaminen ja sen kehittäminen muodostavat perustan onnistumisellemme sekä palvelutuotannon järjestämisessä että henkilöstön työhyvinvoinnin johtamisessa. Tulevina vuosina panostamme valmentavan johtamisen lisäksi yhteisiin tavoitteisiin pohjautuvan työkuulttuurin edelleen kehittämiseen työyhteisöissämme. Lisäksi olemme panostamassa strategiaan kyvykkyyksiin. Yleisen osaamisen kehittämisen lisäksi panostamme ammatillisen osaamisen kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Työturvallisuus on meidän tekemiseemme olennaisesti kuuluvaa ja tulemme panostamaan entistä enemmän työn tekemisen turvallisuuteen.

Strategia tukee uuden henkilöstön rekrytointia tilanteessa, jossa monet toimijat kilpailevat osaavasta työvoimasta, ja vahvistaa nykyisen henkilöstön positiivista työntekijäkokemusta. Viimeksi mainittua edistävät erityisesti kannustava ja oikeudenmukainen palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmä, mielekkäät ja kehittyvät työtehtävät, osaamisen kehittäminen monipuolisesti sekä vahvuuksista lähtevän ja kannustavan johtamisen ja työkuulttuurin kehittäminen. Työnantajakuvatyötä tehdään kahdella kärjellä: jatkamme vetovoiman kasvattamista ja lisäämme pitovoimaamme positiivisen työntekijäkokemuksen kasvamisella.

Henkilöstön monipuolisella osaamisella ja kyvyllä ottaa joustavasti vastaan uudistuvia ja muuttuvia työtehtäviä pärjätään tulevaisuuden muuttuvassa toimintaympäristössä. HSY:ssä haluamme vahvistaa ja vaalia oppimista edistävää toimintakulttuuria, joka mahdollistaa tutkimisen, testaamisen, kokeilemisen, ja jossa opitaan työtä tekemällä myös tavallisen arjen keskellä. Digitaidot ovat keskeisessä roolissa. Virheitä ei tarvitse pelätä ja onnistumisia saa juhlia. Työtä tehdään asiakkaiden hyväksi yhteisten tavoitteiden ohjaamina. Koko henkilöstöltä, johtajilta, esihenkilöiltä ja työntekijöiltä odotetaan avointa ja myönteistä asennetta ja kykyä nähdä oman osaamisen ja työn kehittäminen perustehtävän ohella jokaisen tehtäväksi. Tavoitteenamme on, että voimme hyvin tuottaessamme hyvinvoinnin palveluita kaupunkilaisille.

4.2 Henkilöstömäärän kehittyminen

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu henkilöstösuunnitelmassa 2024–2026. Henkilöstösuunnitelman vuoden 2024 keskimääräinen henkilöstömäärä noudattaa linjausta, että henkilöstömäärämme ei nouse vaan pystymme vastaamaan tulevaisuuden edellyttämiin muutoksiin ensisijaisesti tehtävien muutoksilla ja vain perustellusta syystä toteutamme rekrytointeja, jotka kasvattavat henkilöstömääräämme. Vuoden 2024 keskimääräinen henkilöstömäärä on suunnitelmassa yhteensä 842,7 henkilötyövuotta.

5 Toimialakohtaiset erittelyt

5.1 Vesihuolto

5.1.1 Toimintaympäristö

Vesihuollon toimiala tuottaa ja toimittaa korkealaatuista juomavettä yli miljoonalle pääkaupunkiseudun asukkaalle, viemärialueen jätevedet ja hulevedet sekä puhdistaa tehokkaasti kaupunkilaisten ja teollisuuden jätevedet. Vesihuollon toimintaympäristössä toiminnan laajentuminen on vahvasti sidoksissa omistajakaupunkien kasvuun ja kehitykseen sekä yleiseen talouden tilan mukana vaihtelevaan rakentamisen suhdanteeseen. Korkea inflaatio on jarruttanut markkinoita. TTS-kaudella 2024–2026 rakentamisen volyymien ennustaminen on vielä tässä vaiheessa haastavaa, mutta yleisenä arviona nähdään kuitenkin pääkaupunkiseudun kasvun jatkuvan ja sitä kautta myös HSY:n vesihuollon asiakasvolyymien kasvu jatkuu vaikuttaen niin käyttö-, perus- kuin liittymismaksujen kautta saatavaan tulovirtaan. Sen sijaan asukaskohtaisen vedenkulutuksen ennustetaan edelleen laskevan, mikä suuntaus on ollut jo pari vuotta peräkkäin. Tällä on vaikutuksia käyttömaksujen kautta kerättävään tulovirtaan.

5.1.2 Strategian toteuttaminen toimialalla

Vesihuollon toimialalla osallistutaan laajalla rintamalla HSY:n strategisten tavoitteiden toteuttamiseen. Strategian osalta vesihuolto johtaa kolmea strategista päämäärää (Turvattu juomavesi, Puhdas Itämeri ja Tasapainoinen talous). Lisäksi toimialalta on ohjelmapäälliköitä asiantuntijoina kuudessa päämäärässä kymmenestä. Strategian päämäärien alle muodostuneiden hankkeiden tavoitteita johdetaan strategiakorttien kautta. TTS 2024-2026 osalta vesihuollon tavoitteita ohjataan strategian päämäärien kautta hankkeille asetetuissa aikatauluissa alla esitetyn mukaisesti.

Turvattu juomavesi

Vesihuollon toimialan suunnitelmakauden keskeisin strateginen päämäärä on Turvattu juomavesi, missä keskitytään talousveden tuotannon ja jakelun korkeaa 24/7 toimintakykyä edelleen varmistaviin ja kehittäviin toimenpiteisiin. Tämä edellyttää merkittävää resurssointia sekä operatiiviseen toimintaan että toimintavarmuutta ja fyysistä- ja kyberturvallisuutta parantaviin investointeihin. Talousvedentuotantoon vaikuttaa koko TTS-kauden ajan Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetinosto ja perusparannus. Urakan aikana vedentuotantokapasiteetti on osin rajoitettu. Tämä on huomioitu muiden talousvedentuotantoon tai -jakeluun merkittävästi vaikuttavien investointien vaiheistamisessa. Kasvaneeseen hybridivaikuttamisen uhkaan on reagoitu tehostamalla kriittisten kohteiden teknistä ja fyysistä suojausta. Toimenpiteitä jatketaan TTS-kaudella suunnitellusti. Vedensyötön toimintavarmuuden kehittämistä jatketaan mm. toteuttamalla toisistaan riippumattomia syöttöyhteyksiä.

Turvattu juomavesi -päämäärän alla toteutetut turvallisuusteeman mukaiset toimet kohdistuvat koko HSY:n toimintaan. Turvallisuusteeman alla kehitetään esimerkiksi fyysisen ja kyberturvallisuuden osa-alueita.

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Lähiympäristön tilan ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ovat tärkeässä roolissa vesihuollon toiminnan kehittämisessä. Vesihuollossa keskeisessä roolissa tässä päämäärässä on jätevesiverkoston hallinnan kehittäminen, jolla vähennetään lähiluontoon kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, kuten hajuhaittoja ja ylivuotoja.

Verkoston vuotokohtia etsitään ja korjataan aktiivisesti, ja verkostojen saneerausmääriä lisätään. Myös pumppaamoiden saneerausta jatketaan suunnittelukaudella. Ylivuotojen taustalla on usein verkoston kuormittuminen vuotovesillä ja kiinteistöjen kuivatusvesillä. Ohjaamme asukkaita tonttijohtojen saneerauksen kannustamiseksi ja huleveden ohjaamiseksi oikein.

Lähiympäristön huolehtimiseen kuuluu myös virkistyskalastusta tukevan kalaistutuskompensaation kehittäminen. Päämäärän osalta selvitetään myös mahdollisia niitytykseen soveltuvia vesihuollon kohteita. TTS kauden aikana kehitetään myös investointien paikallisten vaikutusten minimointia.

Puhdas Itämeri

HSY on sitoutunut jo pitkään Itämeren suojeluun puhdistamoiden lupamääräyksiä kunniahimoisemmin Itämerisitoumuksen kautta. Tuorempi toimenpide on yhdyskuntajäteveden Green Deal -sopimukseen liittyminen. Blominmäen jätevedenpuhdistamo on suunnittelukaudella otettu täysin käyttöön ja sen toimintaa optimoidaan. Viikinmäen puhdistamon toimintavarmuutta kasvatetaan saneeraus- ja uudisinvestoinnein. Vuotovesien hallintaa kehitetään luomalla systemaattinen, organisaation rajat ylittävät toimintaprosessi ja kiinnittämällä siihen tarvittavat henkilö- ja taloudelliset resurssit. Asukasviestinnän painopisteenä on vuonna 2024 liiallisen proteiinin syönnin vaikutukset puhdistamon typpikuormaan.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Vesihuollon toiminnoissa tuetaan vastuulliset ja kehittyvät palvelut -teemakokonaisuuden kehittymistä kaikissa asiakasrajapintatoiminnoissa ja tuetaan HSY:n sisäisten prosessien toimintaa siten, että asiakkuuden kokonaisprosessit vahvistuvat. Eräänä esimerkkinä tästä on tonttijohtosaneerausprosessin kehittäminen: tonttijohtojen saneeraus tukee niin HSY:n verkostojen kuin asiakkaidemme tonttijohtojen hyvää ja häiriötöntä toimintaa.

Kiertotalouden keskiössä

Vesihuollossa kiertotalouteen liittyvät kolme strategista osakokonaisuutta ovat fosforin talteenottoon liittyvän RAVITA™-prosessin edelleen kehittäminen, toiseksi lietteiden jatkojalostuksen kehitystyö sekä varautuminen muuttuvan lainsäädännön riskeihin sekä mahdollisuuksiin ja kolmanneksi kiertotaloustuotteiden käyttö HSY:n infrarakentamisessa. Näistä kahta ensimmäistä vie eteenpäin jätevedenpuhdistusosasto osana tutkimus- ja kehittämistoimintaansa ja kiertotalousmateriaalien käytön lisääminen kuuluu taas investointien vastuualueelle.

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Talousarviovuonna toteutetaan energiatehokkuushankkeita investointiohjelman mukaisesti osana investointikokonaisuuksia tai omina itsenäisinä projekteinaan. Lisäksi kaudella jatketaan jätevedenpuhdistuksen suorien prosessipäästöjen (typpioksiduuli ja metaani) tutkimustyötä, jolla tähdätään yksittäisen suuren kasvihuonekaasupäästöihin vaikuttavan kokonaisuuden mekanismien tunnistamiseen sekä päästöjen asteittaiseen vähentämiseen. Myös selvitykset investointihankkeidemme hiilijalanjäljen vähentämiseksi ja varautuminen kiristyvään lainsäädännön vaatimusten huomioimiseen jatkuvat tarkastelujaksolla.

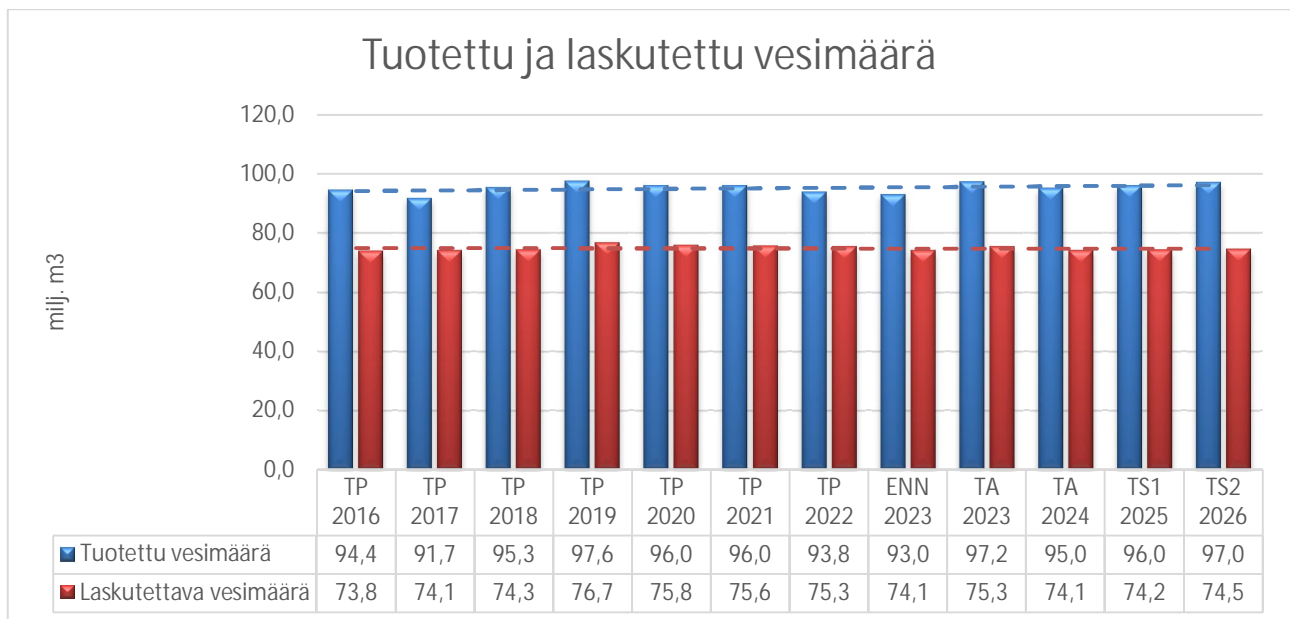
Kestävä talous

Strategian keskeisenä tavoitteena on saattaa talous kestäväälle pohjalle niin, että maksutuotoilla voidaan kattaa toiminnan kaikki kustannukset. Lisälainanottoa vähennetään asteittain.

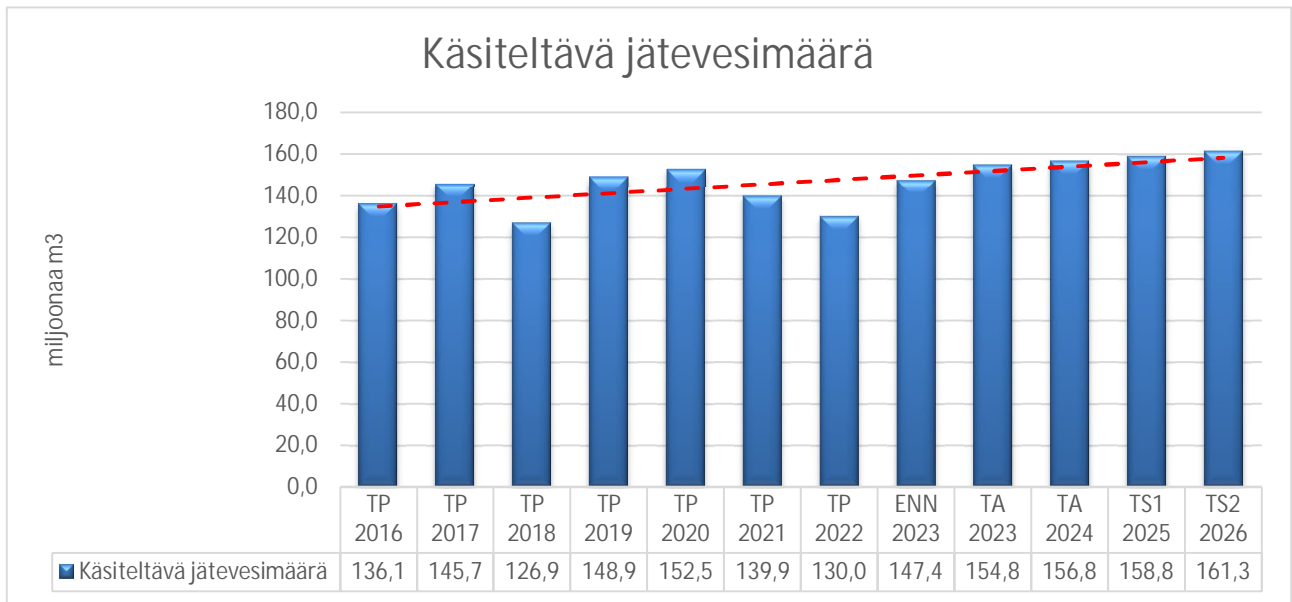
Talouden tasapainottamisen kannalta keskeisiä toimenpiteitä ovat vesihuollon maksurakenteen kehittäminen, omaisuuden hallinnan kehittäminen ja investointien oikea-aikaisuuden ja oikean kohdentamisen edelleen kehittäminen. Laitosomaisuuden hallinnassa jatketaan omaisuuden ja kunnossapidon tietosisällön täydentämistä ja analysointia. Verkosto-omaisuuden hallinnassa keskitytään järjestelmän määrittämiseen ja tietosisällön täydentämistyöhön. Kattavan tietopohjan avulla voidaan määrittellä tarkemmin vesihuolto-omaisuuden optimikuntotason ja sen ylläpitävien toimenpiteiden tasapaino.

Työtä laskuttamattoman veden määrän vähentämiseksi jatketaan vuotovesistrategian mukaisesti. Tavoitteena on pitää laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä vuonna 2023 enintään 19 % tasolla. Jätevesiverkoston vuotovesistrategia on niin ikään tärkeässä roolissa pitkän aikavälin investointien hallinnassa. Vuotavuuden hallinta on kuitenkin haastavaa suurten verkostomassojen ikääntyessä ja investointimahdollisuuksien kuilun kasvaessa. Vuotavuuden hallintaa on kuitenkin mahdollista tukea myös operatiivisin pistemäisin korjauksin ja sen osalta toimintaa pyritään suunnittelukaudella edelleen tehostamaan digitaalisten mahdollisuuksien laajetessa.

5.1.3 Operatiivisen toiminnan tavoitteet

Energian säästämisen arvioidaan vaikuttavan myös asiakkaiden vedenkäyttöön, mistä johtuen laskutettavan vesimäärän volyyymiennuste on jäämässä vuoden 2023 talousarviosta. Vuonna 2024 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 95,0 miljoonaa m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 74,1 miljoonaa m³.

Jätevesimäärän pitkän aikavälin vuotuinen kasvuennuste on keskimäärin n. 1,3 %, joka perustuu HSY:n jätevedenpuhdistamojen viemärintialueen väestönkasvuennusteeseen. Ilmasto vaikuttaa jätevesimäärän vuotuisen vaihteluun, ja sateisina vuosina jätevesimäärät ovat usein olleet ennustettua korkeampia. Toisaalta tiettyinä vähäsateisina vuosina jätevesimäärät ovat jääneet ennustettua pienemmiksi.

5.1.4 Investoinnit

Vesihuollon investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos-% 2024/2023
KAUPUNKILÄHTÖISET INVESTOINNIT						
Toiminta-alueen laajentuminen ja kaavoitus	66 024	50 400	57 600	50 600	48 600	14,3 %
1 Kaavoituksen mukainen laajentuminen (alueverkot)	37 963	30 100	35 800	35 050	35 050	18,9 %
2 Laajentuminen haja-asutusalueille	1 401	3 600	1 800	1 800	1 700	-50,0 %
3 Johtosiirrot	26 660	16 700	20 000	13 750	11 850	19,8 %
VESIHUOLTOLÄHTÖISET HANKKEET						
Vedenhankinta ja puhdistus	8 633	11 000	9 500	13 500	15 650	-13,6 %
4 Vedenhankinnan uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
5 Vedenhankinnan saneerausinvestoinnit	537	1 700	1 800	1 100	1 650	5,9 %
6 Vedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
- Pitkäkoski	0	0	0	0	0	-
- Vanhakaupunki	0	0	0	0	0	-
- Muut uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
7 Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	8 096	9 300	7 700	12 400	14 000	-17,2 %
Vedenjakelu ja viemäröinti	59 093	92 100	94 700	89 900	88 750	2,8 %
8 Vedenjakelun uudisinvestoinnit	11 463	12 900	12 900	16 900	17 000	0,0 %
9 Viemäröinnin uudisinvestoinnit	9 952	15 500	17 600	19 750	21 550	13,5 %
10 Verkostojen saneerausinvestoinnit	33 850	56 100	57 500	46 500	43 400	2,5 %
11 Vedenjakelun laitteiden saneerausinvestoinnit	2 226	4 700	3 800	3 850	3 950	-19,1 %
12 Viemäröinnin laitteiden saneerausinvestoinnit	1 602	2 900	2 900	2 900	2 850	0,0 %
Jätevedenpuhdistus	48 859	18 100	9 000	10 000	12 700	-50,3 %
13 Jätevedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	45 708	11 000	1 100	2 100	4 700	-90,0 %
- Blominmäki	45 708	11 000	0	0	0	-100,0 %
- Viikinmäki (kapasiteetti ja laatu)	0	0	1 100	2 100	4 700	-
14 Jätevedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	3 151	6 600	6 900	6 900	7 000	4,5 %
15 Purkutunneleiden uudisinvestoinnit	0	500	1 000	1 000	1 000	100,0 %
16 Purkutunneleiden saneerausinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
Muut investoinnit (irtamisto, kiinteistöt ym)	6 098	6 150	13 950	10 750	10 050	126,8 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-658	-750	-750	-750	-750	0,0 %
Vesihuollon investoinnit yhteensä	188 707	177 000	184 000	174 000	175 000	4,0 %

Blominmäen jätevedenpuhdistamon valmistuminen pudottaa vesihuollon kokonaisinvestointien määrän suunnitelmakauden vuosilla keskimäärin noin 180 milj. euroon vuodessa. Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella kuitenkin korkealla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien edelleen korkeana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Erityisesti suuret raidehankkeet nostavat näiden investointien määrää. Tämä vaikuttaa erityisesti johtosiirtojen (kori 3) ja osin verkostojen saneerausinvestointien (kori 10) kustannuksiin. Suunnitelmakaudella jatkuvat Kruunusiltaojen ja Kalasataman raitiotiehankeet ovat tyypiesimerkkejä kauden raidehankkeista. Lisäksi on varauduttu Espoon kaupunkiradan aiheuttamiin

johtosiirtoihin. Uutena hankkeena varaudutaan myös Vantaan ratikan rakentamiseen. Kaavoituksen mukainen alueverkoston laajentuminen (kori 1) säilyy edelleen vakaana korkealla tasollaan.

Kaupunkilähtöisten investointien säilyessä suurina on HSY:n vesihuolto joutunut sopeuttamaan investointeja siirtämällä eteenpäin vesihuoltolähtöisiä hankkeita. Tästä huolimatta myös vesihuoltolähtöisten investointien taso säilyy suhteellisen vakaana. Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinneissa jatkuvat Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetin nosto ja perusparannus.

Vedenjakelun uudisinvestoinneissa (kori 8) vahvistetaan mm. Aviapolis -alueen suunnan vedenjakelua. Viemäröinnin uudisinvestoinneissa (kori 9) Aleksis Kiven kadun alueella tehdään merkittäviä viemäröinnin uudistamisia, joihin liittyy myös sekaviemäröinnin eriyttämisiä. Haja-asutusalueen (kori 2) suurimpana kohteena on Reunan alue. Suuria kaupunkilähtöisiä saneerauksia (kori 10) tehdään em. suurten raidehankkeiden lisäksi erityisesti Helsingissä, jossa rakennetaan useita kokoojakatuja. Suurin näistä on Mannerheimintien rakennusurakka, joka on parhaillaan käynnissä.

5.1.5 Talous

Vesihuollon tuloslaskelma

x 1 000 euroa						Muutos-%
	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	2024/2023
TOIMINTATULOT	295 906	312 373	335 509	353 936	374 369	7,4 %
Myyntituotot	292 823	310 237	333 243	351 816	372 245	7,4 %
Kuntaosuudet	0	0	0	0	0	-
Muut tuotot	3 084	2 136	2 266	2 120	2 124	6,1 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 338	2 125	1 953	1 992	2 032	-8,1 %
TOIMINTAMENOT	-130 384	-118 947	-124 385	-125 939	-128 017	4,6 %
Henkilöstömenot	-26 594	-28 805	-30 743	-31 575	-32 511	6,7 %
Palvelujen ostot	-45 332	-51 902	-56 909	-57 630	-50 197	9,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35 799	-31 048	-30 925	-31 035	-31 603	-0,4 %
Muut toimintakulut	-22 659	-7 191	-5 808	-5 699	-13 706	-19,2 %
TOIMINTAKATE	167 860	195 551	213 077	229 989	248 384	9,0 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-66 887	-76 741	-82 342	-88 414	-87 782	7,3 %
VUOSIKATE	100 973	118 810	130 735	141 575	160 602	10,0 %
POISTOT	-98 127	-136 671	-129 960	-133 338	-135 815	-4,9 %
TILIKAUDEN TULOS	2 846	-17 861	775	8 237	24 787	-104,3 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	0	0	0	0	0	-
TULOVEROT	-725	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 121	-17 861	775	8 237	24 787	-104,3 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	231,1 %	267,4 %	274,0 %	285,6 %	297,2 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista	56,2 %	66,1 %	72,7 %	78,8 %	89,4 %	

Lasketun veden volyymi on pienentynyt useamman vuoden peräkkäin. TTS-kauden alkuun ennustetaan nollakasvua ja sen jälkeen maltillinen muutos suunnitelmavuosille; jaksolle 2024–2026 yhteensä 0,5 %. Käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 8% ja suunnitelmavuosille vastaavasti 5%, jossa inflaatio oletama on 2%. Vesihuollon maksujen painotuksia on strategiatavoitteiden mukaisesti tarkistettu vastaamaan paremmin aiheuttamisperiaatetta ja muutos tehdään vaiheittain. Perusmaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 13%. Suunnitelmavuosille vastaavat korotukset ovat 9%. Maksujen reaalkorotusten nousuun suurimpana syynä on kohonneet rahoituskulut, vakuutusmaksut, kemikaalit sekä verot. Liittymismaksukertymä on laskenut merkittävästi, kun rakentaminen pääkaupunkiseudulla on hiipunut. Liittymismaksun yksikköhintaa korotetaan, jotta maksut kattaisivat

paremmin uudisrakentamisen kustannuksia. Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä jatkuu sopimuksen puitteissa ollen 7,2 milj. euroa/vuosi.

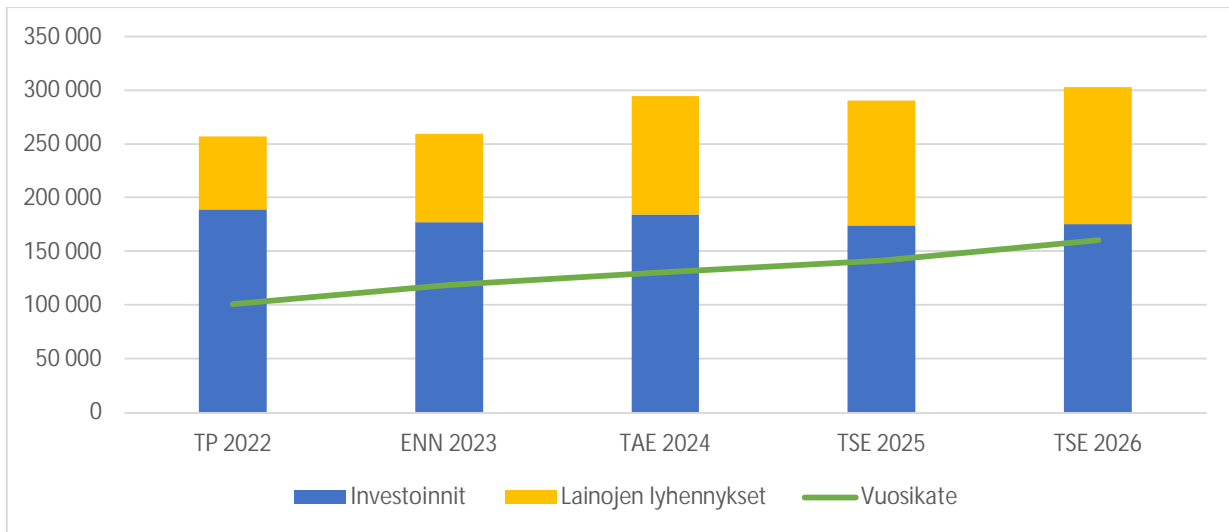
Toimintakuluissa hintoihin on laskettu inflaatio sekä kasvaneesta kuormituksesta johtuva kulujen nousu. Vuoden 2022 ennätyskorkeiden sähköhintojen jälkeen, energianhinnan arvioidaan pysyvän maltillisena vuoden 2023 tasolla. Suomenojan laitoksen purku toteutuu aiempaa arvioita nopeammin ja 17 miljoonan euron varaus olisi kokonaisuudessa purettu 2025 aikana. Espoon pääviemäritunnelin poiston kustannus on arvioitu uudelleen, ollen vuodelle 2024 yhteensä 0,6 miljoonaa euroa. Investoinnit ja poistot perustuvat investointiohjelman (5/2022) mukaisiin hankkeisiin. Blominmäen poistot käynnistyivät vuoden 2022 lopulla. Vesihuollon rahoituskulut kasvavat erittäin merkittävästi korkojen nousun myötä.

Vesihuollon tuottavuuden kehitys

Vesihuollon tuottavuuden kehittymistä kuvaa vesihuollon toimintamenojen ja jäsenkaupunkien asukasmäärän suhde. Nykyinen mittari vaati jatkossa laskentaperiaatteiden tarkastelua. Se ei huomioi esim. kasvaneen rakentamisen tuomaa lisätuottoa, josta samanaikaisesti liitostöiden kautta syntyy kustannuksia. Lisäksi vesihuolto palvelee osittain myös naapurikuntia, mitä ei ole huomioitu asukasmäärissä. Tuottavuustavoitteen ennustaminen ja saavuttaminen tarkastelujakson alussa on vaikeaa. Vesihuollossa hyvin keskeisiä kustannuseriä ovat energia, kemikaalit ja tietyt verkostomateriaalit. Vallitsevassa maailmantilanteessa ne ovat nousseet keskimääräistä inflaatiota nopeammin.

Vesihuollon tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys investointien ja lainanlyhennysten maksamiseen

Vesihuollon vuosikatteen arvioidaan paranevan suunnitelmakauden edetessä, jolloin se lähestyy investointien kokonaistasoa, ja paine lisälainan ottamiselle vähenee.

Vesihuollon rahoituslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Tulorahoitus					
Vuosikate	100 973	118 810	130 735	141 575	160 602
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	11 161	-5 592	-7 500	-7 785	0
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-189 365	-177 750	-184 750	-174 750	-175 750
Rahoitusosuudet investointimenoihin	637	750	750	750	750
Investointien korjaukset	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-76 594	-63 782	-60 765	-40 210	-14 398
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	142 000	146 300	172 300	158 500	141 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-57 999	-74 001	-97 943	-106 433	-114 824
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 000	-8 000	-12 500	-10 000	-13 000
Oman pääoman muutokset	-6 237		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	15 971	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	83 735	64 299	61 857	42 067	13 176

Vesihuollon taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 599 420	2 639 749	2 693 789	2 734 451	2 773 636
Oma pääoma	628 225	610 364	611 139	619 376	644 163
Pitkäaikainen vieras pääoma	1 781 020	1 848 504	1 898 920	1 942 497	1 960 281
- lainat jäsenkunnilta	1 118 002	1 104 002	1 054 116	1 022 173	990 230
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	575 556	657 040	757 341	832 862	882 589
- liittymismaksut	87 462	87 462	87 462	87 462	87 462
Omavaraisuusaste (%)	23,8 %	26,0 %	25,5 %	25,3 %	25,8 %

5.1.6 Riskit ja riskienhallintakeinot

Vesihuollon riskejä hallitaan operatiivisella, taktisella ja strategisella tasolla. Operatiivisen toiminnan riskejä on hallittu jo vuosia Water Safety Planin (WSP) ja Sanitation Safety Planin (SSP) työkalujen kautta. Ko. mallit perustuvat WHO:n ohjeistukseen ja HSY:n asiantuntijat ovat olleet myös merkittävässä roolissa kansallisen tason WSP- ja SSP- riskienhallintatyökalujen valmistelussa. HSY:n vesihuollon laitospohteet ovat myös Tukesin valvomia vaarallisten kemikaalien käytön ja varastoinnin kohteita, mikä asettaa tason toimintaan liittyvien operatiivisten riskien hallintaan. Taktisen ja strategisen tason toiminnan riskejä ja niiden liittymäpintoja HSY-tasoiin riskeihin hallitaan HSY:n yhteisen Riski-järjestelmän kautta.

TTS-kaudella 2024–2026 kehitetään edelleen WSP:n ja SSP:n edellyttämää operatiivisten osastojen yhteistoimintaa ja auditoidaan järjestelmiä erillisen auditointiaikataulun mukaisesti. Tukes suorittaa omaa valvontaansa vuosikellonsa mukaisesti. Taktisten ja strategisten riskien osalta Vesihuolto panostaa osaltaan riskikartan säännölliseen päivittämiseen tarkastelemalla toimintaansa suhteessa maailmanpoliittiseen tilanteeseen ja toimintaympäristömuutoksiin, olemalla aktiivinen alan toimija sekä osallistumalla valtakunnalliseen ja kansainväliseen kehittämistyöhön.

5.2 Jätehuolto

5.2.1 Toimintaympäristö

Jätehuollon toimiala tarjoaa jätehuoltopalveluja asukkaille sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnalle pääkaupunkiseudulla ja Kirkkonummella. Merkittävin muutos HSY jätehuollon ensisijaisen jätehuoltovastuun osalta on biojätteen lajitteluvuorituksen laajeneminen 1–4 asunnon kiinteistöihin vuosien 2023–2024 aikana. Yhdyskuntajätehuollon järjestämisvastuu hyvinvointialueilla päättyy viimeistään vuoden 2025 lopussa.

HSY jätehuolto on jätelain 33 §:n mukaan velvollinen järjestämään jätehuolto toissijaisesti myös muulle jätteelle, kuin sille, josta se on ensisijaisesti vastuussa. Tämän toissijaisen jätehuoltopalvelun (TSV) edellytyksenä on kuitenkin, että jätteen haltija pyytää sitä yksityisen palveluntarjonnan puutteen vuoksi ja jäte laadultaan sekä määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun avulla pyritään turvaamaan toimiva jätehuolto ja jätehuoltopalveluiden saatavuus silloinkin, kun muuta palvelutarjontaa ei ole saatavilla. Jätteen haltijan tulee käyttää Materiaalitoria muun palveluntarjonnan puutteen osoittamiseen silloin, kun tarvittavan kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun arvo on vähintään 2 000 euroa vuodessa. Tällöin myös pyyntö kunnan palvelusta tehdään Materiaalitorin kautta. TSV-asiakkuudet ovat Kuljetuspalveluissa lähes loppuneet, mutta Aluepalveluissa ja Käsittelypalveluissa niiden arvioidaan jatkuvan nykyisellä tasolla lähivuodet. TSV-palveluiden liikevaihdon oletetaan hieman kasvavan Aluepalveluissa ja pienenevän Käsittelypalveluissa.

Toimintaympäristössä energian ja raaka-aineiden, kuten metallin, hintojen voimakkaat vaihtelut vaikeuttavat taloussuunnittelua.

Muutoksia toimintaympäristössä aiheutuu muun ohella seuraavassa luetelluista Euroopan unionissa hyväksytyistä ja ehdotetusta uudesta lainsäädännöstä, joka edellyttää kansallisia voimaansaattamistoimia.

EU:n akkuasetus, joka tuli voimaan 17.8.2023, edellyttää kansallista lainsäädäntöä viranomaisten seurantavastuista ja valtuussäännöksiä viranomaisille tehtävien hoitamiseksi. Asiaa koskeva lakiesitys annettaneen loppuvuodesta 2023. Asetus tulee kiristämään akkujen ja paristojen kierrätysvaatimuksia merkittävästi. Akkuasetuksessa säilyy tuottajien vastuu. Akkuasetuksen käytännön vaikutukset HSY jätehuollon toimintaan eivät vielä ole selvillä.

EU:n päästökauppaa koskeneen päivityksen, jonka Euroopan parlamentti hyväksyi huhtikuussa 2023, mukaisesti jätteenpolttu siirrettäneen päästökaupan piiriin vuodesta 2028 alkaen. Asiaan liittyvä päästökauppalain muutosesitys annettaneen eduskunnalle syksyllä 2023. Esitys sisältäisi muun ohella jätteenpolttolaitosten päästöraportointia koskevan veloitteen, jonka olisi määrä tulla voimaan jo 1.1.2024 alkaen.

EU:n komissio julkaisi 5.7.2023 jätepuitedirektiivin muutosehdotuksen. Muutos keskittyy kahteen resurssivaltaiseen alaan – tekstiili- ja elintarvikealaan. Komissio ehdottaa, että tekstiilien valmistajille ja maahantuojille säädetään vastuu tekstiilituotteiden koko elinkaaresta (ns. tuottajavastuu). Tarkoituksena on vauhdittaa tekstiilien erilliskeräyksen, lajittelun, uudelleenkäytön ja kierrätysalan kehittymistä EU:ssa tekstiilistrategian mukaisesti. Komissio ehdottaa myös, että vuoteen 2030 mennessä elintarvikejätettä vähennettäisiin 10 prosenttia elintarviketeollisuudessa sekä yhteensä 30 prosenttia vähittäiskaupassa, ravintoloissa ja ruokapalveluissa sekä kotitalouksissa. Direktiiviehdotuksen käsittelyaikataulu on vielä tällä hetkellä (syyskuu 2023) avoin.

5.2.2 Strategian toteuttaminen toimialalla

Kiertotalouden keskiössä

Jätteiden erilliskeräysvelvoitteita laajennetaan jätelain ja -asetuksen sekä strategian edellyttämällä tavalla. Suurin yksittäinen muutos koskee biojätteen erilliskeräysvelvoitteen laajentamista vaiheittain kaikille toimialueen kiinteistöille, vapaa-ajan kiinteistöt pois lukien. Uusina asiakkaina keräyksen piiriin tulevat 1–4:n huoneiston kiinteistöt. Biojätteen erilliskeräys on alkanut Espoossa, Kauniaisissa ja Kirkkonummella 1.7.2023 ja alkaa Vantaalla 1.1.2024 ja Helsingissä 1.7.2024.

Jätelain muutokseen sisältyy kunnille ja pakkausjätteiden tuottajayhteisölle lakisääteinen yhteistyövelvoite pakkausjätteiden kiinteistöittäisessä erilliskeräyksessä. Yhteistoimintamallin lähtökohtana on, että kunnat hoitavat pakkausjätteen erilliskeräyksen ja kuljetuksen asuinkiinteistöiltä tuottajan järjestämään käsittelyyn tai jatkokuljetukseen. Pakkausten tuottajayhteisö ja kunnat ovat valtakunnallisella sopimuksella sopineet erilliskeräyksen järjestämisestä ja korvauksista, jotka tuottajayhteisö maksaa kunnille näiden järjestämästä erilliskeräyksestä ja kuljetuksesta.

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa TTS-kaudella toiminta muuttuu kiertotalouden muutosten myötä ja enenevässä määrin materiaaleja toimitetaan alueen ulkopuolelle käsiteltäväksi. Talousarviovuonna jatketaan biokaasulaitoksen Mädate maatalouskäyttöön -hanketta. Mädatteen ohjaaminen maatalouskäyttöön edistää ravinteiden kierrätystä hyödyntämällä lietteet kestäväällä tavalla. Kompostoitavan biojätteen määrä alueella vähenee, mikä vaikuttaa suotuisasti hajupäästöihin. Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa jatketaan Ekomallin mukaista yritysyritystyötä sekä tutkimus- ja kehityshankkeita.

Seutulan aluetta kehitetään yhdessä Tuusulan kunnan ja Vantaan kaupungin kanssa. Tavoitteena on saada kunnan rajalle sijoittuvalle HSY:n omistamalle kiinteistölle kaavoitettua kiertotalouden korttelialue osaksi laajempaa kiertotalousaluetta.

Jätelain uudistuksessa tiukennettiin yhdyskuntajätteen kierrätystavoitetta. Jäteasetuksessa vahvistetut uudet kierrätystavoitteet ovat vähintään 55 % viimeistään 1.1.2025, 60 % viimeistään 1.1.2030 ja 65 % viimeistään 1.1.2035 (Jäteasetus 23 §). Tavoitteiden haastavuutta lisää se, että yhdyskunta- ja pakkausjätteen kierrätysasteen laskentasääntöjä on tiukennettu (Jäteasetus 24 §). HSY:n strategiassa on päädytty vielä kunnianhimoisempaan tasoon asettamalla kotitalousjätteen kierrätysastetavoitteeksi 60 % vuodelle 2025 ja 63 % vuodelle 2030. Vuoden 2024 omistajaohjaustavoite on 52 %.

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Talousarviovuonna toteutetaan jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviitä pintarakenteita, saneerataan ja rakennetaan kaatopaikkakaasun keräysjärjestelmiä ja maisemoidaan kaatopaikka-alueita ympäristölupien mukaisesti. Investoinneilla minimoidaan kaatopaikkakaasun hajapäästöt ilmakehään ja mahdollistetaan kaatopaikkakaasun tehokas hyödyntäminen energiaksi kaasuvoimalassa. Sähkötuotannon lisäksi Ämmässuon lämpötaloutta parannetaan investoimalla lämmön talteenottojärjestelmiin, joilla varmistetaan alueen lämmöntuotannon omavaraisuus. Sähkötuotannon ja siitä saatavien tulojen optimoimiseksi valmistellaan kaasun varastointikapasiteetin kasvattamista rakentamalla uusi kaasukello.

Kiinteistöiltä kerätty sekajäte toimitetaan Vantaan Energian jätevoimalaan, jossa sitä hyödynnetään sähkön ja kaukolämmön tuotannossa. Sekajätteen energiahyötykäytöllä korvataan kivihiilen ja maakaasun käyttöä, vähennetään tuotannon hiilidioksidipäästöjä, lisätään energiantuotannon omavaraisuusastetta ja edistetään pääkaupunkiseudun hiilineutraalisuutavoitteiden toteutumista.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Talousarviovuoden merkittävin ICT-uudistus toimialalla on Kuljetuspalveluiden Kuitu-hankkeen valmistuminen. Kuitu-hankkeen tarkoituksena on korvata HSY:n jätehuollon nykyinen logistiikkajärjestelmä uudella modernilla ja helppokäyttöisellä toiminnanohjausjärjestelmällä. Uusi järjestelmä mahdollistaa jätteenkeräyksen joustavamman ja kustannustehokkaamman hallinnan sekä tarjoaa käyttöön kehittyneemmät suunnittelu- ja seurantatyökalut.

Sortti-asemien toimintaa sujuvoitetaan ja palvelutasoa parannetaan. Sortti-asematoiminnan uusien konseptien ja digitalisaation kehittämistä jatketaan talousarviokaudella. Kehitämme lajitteluun kannustavia palveluja eri kohderyhmille, kuten kimpfakeräys ja tuulettuva biojäteastia. Suunnitelmakaudella käynnistetään lisäksi uuden Sortti-aseman hankinnan valmistelu tekemällä kaavoitusyhteistyötä jäsenkaupunkien kanssa.

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

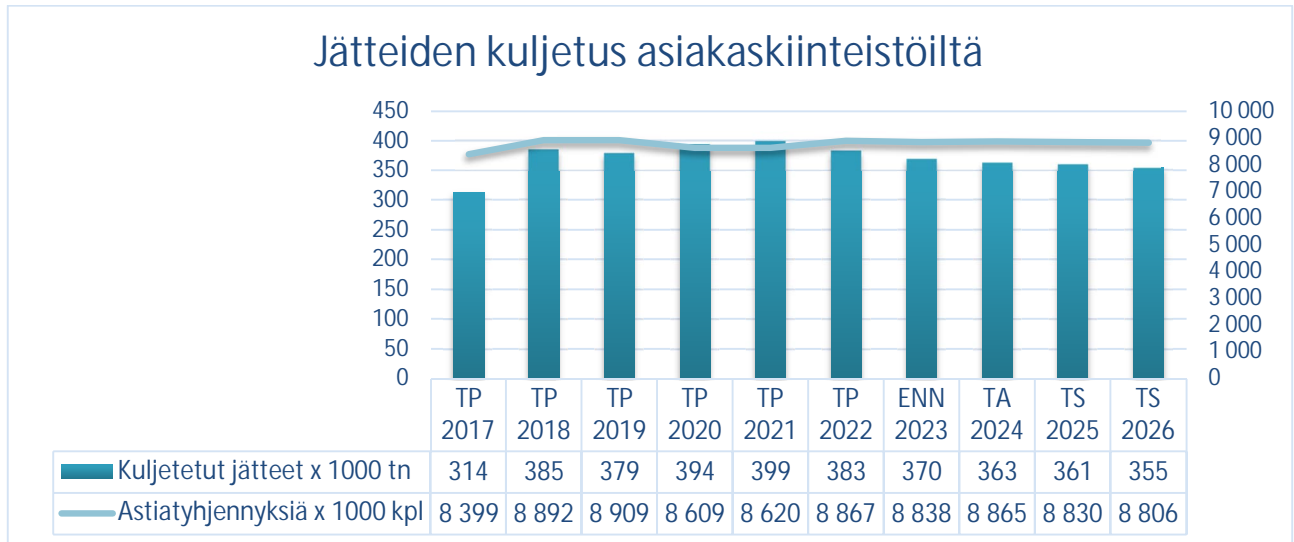
Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa jatketaan toimia, joiden tavoitteena on parantaa ympäristön tilaa. Tällaisia toimia ovat muun muassa biokierrätystoimintojen hajupäästöjen vähentämiseksi vaikuttava mädäte maatalouteen hanke sekä jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviiden pintarakenteiden toteutus ja kaasunkeräysjärjestelmien saneeraus. Alueella tehostetaan vesienhallintaa ottamalla käyttöön uutta tasausallaskapasiteettiä ja toteuttamalla hulevesien käsittelyä biologisilla suodatusratkaisulla. Sidosryhmäyhteistyötä jatketaan aiempien vuosien tapaan monin tavoin muun muassa Ämmässuon-Kulmakorven alueen sidosryhmätapaamisin ja viestinnän keinoin. Alueen maisemointi jatkuu ja samalla etsitään sekä toteutetaan uusia tapoja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa edistetään TTS-kaudella strategian mukaisesti niitytystä.

Kestävä talous

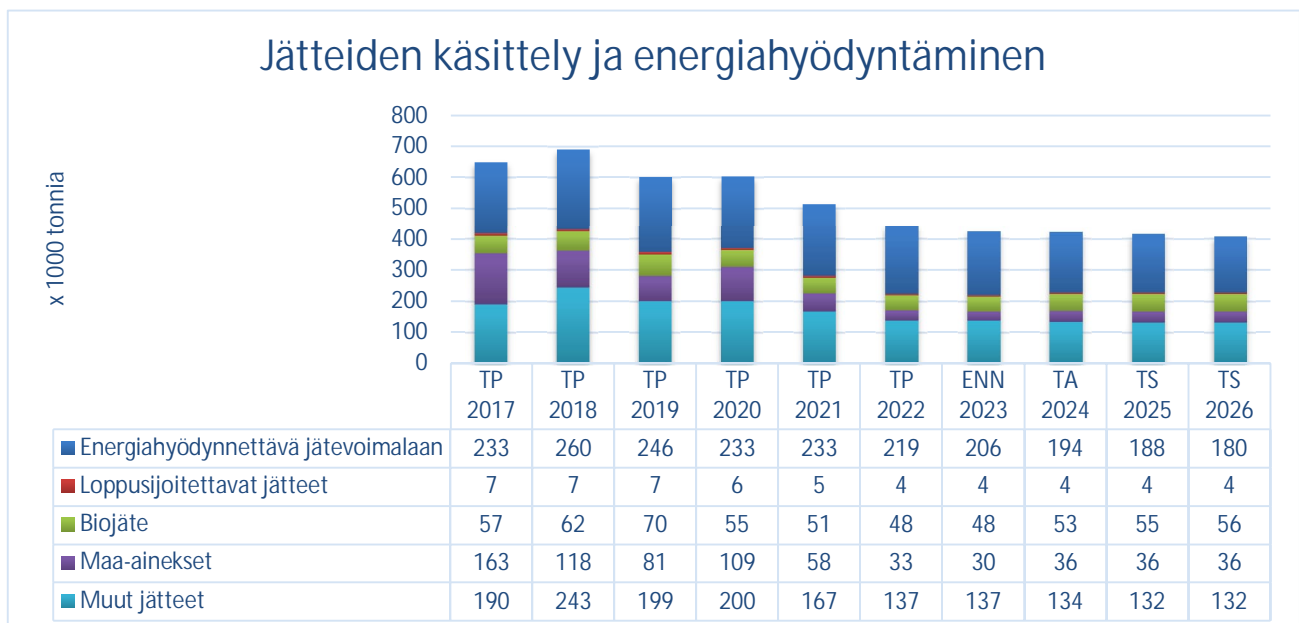
Tehostamme toimintaa läpi jätehuollon organisaation hyödyntämällä digitalisaatiota sekä prosessien sujuvoittamisella. Kiinnitämme huomiota jätehuollon ydintoimintoihin ja niiden korkean toimintavarmuuden ja palvelutason ylläpitoon kustannustehokkaasti. Henkilöstötuottavuuden keskiössä on motivoitunut ja osaava henkilöstö. Lisäksi toteutamme HSY:n 2022 alkaneen strategiakauden talouden kehittämisohjelmia, Tehokas ja taloudellinen toiminta sekä Tasapainoinen talous.

Talousarviovuodelle 2024 tehdään inflaatio huomioiden maltillisia hintojen korotuksia. Kiinteistöjen jätemaksuja korotetaan 3,5 prosentilla. Ämmässuon ja Sortti-asemien hinnat säilyvät pääasiassa ennallaan, mutta Sortti-asemille tehdään uutena toissijaisen vastuun (TSV) hinnasto. TSV-hinnoissa on joitakin korotuksia. TSV-maksujen on vastattava mahdollisimman tarkasti juuri TSV-palvelujen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia eikä palveluja saa kompensoida asukkaiden jätemaksuilla. Jätetaksan mukaisten maksujen on jätelain 78 §:n mukaan vastattava HSY:n tarjoamaa jätehuollon palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon. Kuntalaisille ja muille, joihin asia voi vaikuttaa, varattiin hallintolain 41 §:n mukaiset vaikutusmahdollisuudet koskien vuoden 2024 taksaa. Kuulemismenettelyssä ei saatu hintoja koskevia kannanottoja.

5.2.3 Operatiivisen toiminnan tavoitteet

Kiinteistöltä kerätyn jätteen kokonaismäärän arvioidaan kääntyvän laskuun TTS-kauden alussa. Merkittävin tekijä laskulle on sekajätteen määrän vähentyminen ja hyödynnettävien jätejakeiden kasvun pysähtyminen. Biojätteen erilliskeräyksen laajentuminen 1–4 huoneiston asuinkiinteistöille alkaa 1.7.2023, kolmas ja viimeisin alue alkaa 1.7.2024. Koko alueen osalta erilliskeräyksen piiriin arvioidaan liittyvän 40–50 % kiinteistöistä. Loput kiinteistöistä kompostoivat itse biojätteensä. Pakkausjätteiden osalta kasvun ennustetaan olevan hyvin vähäistä. Hyödynnettävien jätejakeiden kasvu ei riitä kompensoimaan sekajätteen määrän vähentymistä, jonka vuoksi kokonaisjättemäärä kääntyy laskuun. Jättemäärien vähenemisen arvellaan johtuvan osin yleisestä hintojen noususta, joka syö kuluttajien ostovoimaa sekä osin yleisen tietoisuuden kasvusta jätteiden synnyn ehkäisystä ja pakkauksiin käytetyn materiaalin vähenemisestä (ohuemmat pakkaukset yms.). Lisäksi pandemian jälkeen kotona vietetään vähemmän aikaa ja tuotetaan siten vähemmän kotitalousjätettä.

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa TTS-kaudella ennakoidaan edelleen maa-ainesten ja muiden jätteiden määrän laskua. Kiertotalouden edistämisen myötä materiaaleja toimitetaan jatkossa etenevässä määrin alueen ulkopuolelle käsiteltäväksi. Toiminta edistää kiertotaloutta, mutta aiheuttaa toisaalta myös lisäkuluja aiempaan nähden. Biojätteen käsittelyyn tulevaan massamäärään liittyy epävarmuutta riippuen 1–4 asunnon kiinteistöjen liittymisasteesta biojätteen erilliskeräykseen sekä TSV-asiakkuuksien kehityksestä. Arvioimme kuitenkin biojättemäärien lievää kasvua. Vuodesta 2024 alkaen ei vastaanoteta pilaantuneita maita, sillä puhdistetun maan hyödyntäminen ei ole enää mahdollista ekoteollisuuskeskuksen alueella. Ekoteollisuuskeskuksen toiminta on merkittävästi alijäämäistä ja suunnittelukaudella jatketaan työtä uusien tulovirtojen löytämiseksi, olemassa olevan infrastruktuurin tehokkaammaksi hyödyntämiseksi sekä toiminnan tehostamiseksi. HSY:n jätehuollon oman toiminnan rinnalla Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksen infrastruktuuria hyödynnetään Ekomo-mallin mukaisella yritysyhteistyöllä sekä tutkimus- ja kehityshankkeissa. Käsittelykeskuksen lähiympäristön asukkaiden kanssa ylläpidetään laajaa sidosryhmäyhteistyötä muun muassa tapaamisin ja tiedottamalla alueen toiminnasta.

Sortti-asemien asiakasmäärän arvioidaan lievästi kasvavan TTS-kaudella. Sortti-asetat ovat ajoittain ruuhkautuneita, erityisesti kevät- ja syyssiivousten aikaan. Korkean palvelutason ja helpon saavutettavuuden ylläpitämiseksi TTS-kaudella jatketaan yhteistyötä jäsenkaupunkien kanssa uuden täyden mittakaavan Sortti-aseman sekä Sortti-pienaseman sijaintipaikkojen löytämiseksi. Sortti-pienasema istuu hyvin myös Kierrätyskeskuksen toiminnan yhteyteen (vrt. Koivukylän Sortti-pienasema) mikäli tällaiselle kokonaisuudelle löytyy sijoituspaikka. Uuden TSV-hinnaston mukaisen hinnoittelun aloittaminen 1.1.2024 on arvioitu tuovan hieman lisää liikevaihtoa, mutta tähän liittyy myös epävarmuutta.

5.2.4 Investoinnit

Jätehuollon investoinnit

x 1 000 euroa						Muutos-%
	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	2024/2023
ALUEPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT	3 611	5 827	4 100	3 200	2 955	-29,6 %
1 Sorttiasemien rakentaminen (uudet)	59	0	0	0	850	-
2 Aluepalvelujen korjaus- ja täydennystyöt	2 928	4 967	3 170	2 180	1 150	-36,2 %
3 Aluepalvelujen kalustohankinnat ja aluekeräysverkosto	625	860	930	1 020	955	8,1 %
KÄSITTELYPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT						
Ympäristövaikutusten hallinta	4 477	2 344	2 500	2 300	1 800	6,7 %
4 Kaatopaikkakaasun keräys ja hyödyntäminen	361	661	1 150	1 550	600	74,0 %
5 Vesien keräys ja johtaminen	2 932	881	550	450	900	-37,6 %
6 Viimeistelyrakenteet	1 184	802	800	300	300	-0,2 %
Alueiden ja toimintojen kehittäminen ja niiden vaatimat investoinnit	9 769	11 909	13 650	10 700	4 400	14,6 %
7 Biojätteen käsittely	3 144	2 697	8 300	5 600	1 100	207,7 %
8 Ämmäsuon laajennusalue	3 127	4 822	1 800	3 200	200	-62,7 %
9 Infran kehittäminen ja sen vaatimat investoinnit	3 293	3 281	3 100	1 500	1 700	-5,5 %
10 Käsittelypalvelujen koneet ja laitteet ja rakennukset	155	228	250	200	200	9,6 %
11 Energia- ja materiaalitehokkuusinvestoinnit	49	881	200	200	1 200	-77,3 %
MUUT INVESTOINNIT						
Kuljetuspalvelulähtöiset investoinnit	1 707	1 530	1 600	700	700	4,6 %
12 Jätteenkuljetuksen kalustohankinnat	1 707	1 530	1 600	700	700	4,6 %
Muut toimintaa tukevat investoinnit	2 012	1 918	2 425	2 050	1 600	26,4 %
13 Maahankinnat	0	0	200	200	1 000	-
14 Muut investoinnit	2 012	1 918	2 225	1 850	600	16,0 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	-2 400	-1 800	0	
Jätehuollon investoinnit yhteensä	21 576	23 528	21 875	17 150	11 455	-7,0 %

Aluepalvelulähtöiset investoinnit tähtäävät strategian mukaisesti vastuullisiin ja kehittyviin palveluihin ja niiden parantamiseen. Lisäksi ne edistävät kiertotalouden keskiössä toimimista. Investoinnit suunnitellaan vastaamaan asiakasryhmien pitkän aikavälin tarpeita. Talousarviovuonna valmistuvat Kivikon jätepalvelukeskuksen varikkorakennuksen LVIS-saneeraustyöt ja Konalan Sortti-aseman rakennustekniset saneeraustyöt. Lisäksi Sortti-asemilla ja Kivikon jätepalvelukeskuksessa tehdään investointiohjelman mukaisesti vuosittaisia vähäisempiä saneeraus-, korjaus- ja täydennystöitä kiinteistöjen toiminnallisuuden ja turvallisuuden säilyttämiseksi. Sortti-asemat ovat kevään ja syksyn siivoussesonkien aikaan pahoin ruuhkautuneet, joten Sortti-asemille haetaan aktiivisesti uusia rakennuspaikkoja. Suunnitelmakauden lopussa on varauduttu käynnistämään yhden uuden Sortti-aseman rakennustyöt. Lisäksi suoritetaan vuosittaiset aluepalveluiden kalustohankinnat, kuten Sortti-asemien lava- ja puristin Hankintoja.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit tähtäävät strategian mukaisesti ympäristövastuuseen, hiilineutraaliuuteen ja kiertotalouteen. Merkittävä osa investoinneista perustuu ympäristölupien velvoitteisiin. Investoinnit vastaavat osaltaan myös lähiympäristöstä huolehtimisen päämäärään. Investoinnit tukevat HSY:n strategian toimenpidettä olla pito- ja vetoimainen työnantaja, sillä investoinnit edistävät samalla käsittelytoiminnan- ja laitosten työhygieniää ja työturvallisuutta. Jätehuollon investointistrategiassa on huomioitu keskeisesti myös pandemian ja tietoturvallisuuden vaatimukset sekä kestävä talouden ja

huoltovarmuuden varmistaminen materiaali- ja energiatehokkuutta lisäävien investointien avulla. Talousarviovuonna toteutetaan Ämmässuon suljetun kaatopaikan pinnan tiivistämis- ja viherrakennustöitä. Lisäksi loppusijoitusalueilla jatketaan kaasunkeräysjärjestelmien rakennustöitä. Talousarviovuonna käynnistetään kaasun varastointiin tarkoitetun kaasukellon rakennustyöt. Kaasukello mahdollistaa Ämmässuolla syntyvän kaasun varastoinnin ja hyödyntämisen optimaalisesti niin, että kaasua on käytettävissä suurimman energiatarpeen aikana. Näillä investoinneilla pyritään estämään hallitsemattomat kaasupäästöt ja hyödyntämään kaatopaikkakaasu tehokkaasti energiaksi kaasuvoimalassa sekä edistämään kaatopaikkojen pinnan viimeistelyllä ja niitytyksillä luonnon monimuotoisuutta. Ämmässuon alueella on käytössä oma kaasuvoimala sekä sähkön- ja lämmön siirtoverkko. Sähköntuotannon lisäksi Ämmässuon energiatehokkuutta ja -varmuutta parannetaan investoimalla sähkön- ja lämmön siirtojärjestelmiin, joilla varmistetaan alueen sähkön- ja lämmöntuotanto omavaraisuus ja polttoaineiden tehokas hyödyntäminen myös häiriötilanteissa.

Ämmässuon alueen suoto- ja hulevesien käsittelyä varten käsittelypalvelulähtöisissä investoinneissa varaudutaan talousarviovuonna lähinnä toteuttamaan hulevesien käsittelyä varten uusi pienimuotoinen hulevesien puhdistukseen tähtäävä suodatusjärjestelmä. Suunnitelmakauden lopussa varaudutaan hulevesien putkistotöihin ja vesien tasauskapasiteetin lisäämiseen. Talousarviovuonna jatketaan biokaasulaitoksen mädätetyn biojätteen lannoitekäytön mahdollistavaa hanketta ja tehdään tarvittavia hankintoja investoinnin toteuttamiseksi. Mädäte maatalouteen-hankkeen arvioidaan nostavan ensivaiheessa investointiohjelmassa 2023–2032 arvioituja investointimenoja. Menojen arvioidaan kuitenkin suunnitelmakaudella tasaantuvan, sillä ympäristöministeriö on myöntänyt 29.6.2023 hankkeelle ravinteiden kierrätykseen liittyvää investointitukea enimmillään 4,36 milj. euroa. Tukea on saatavissa täysimääräisesti eli 40 % investointikustannuksista, mikäli hanke valmistuu ja kustannukset syntyvät tuen voimassaoloaikana 30.11.2025 mennessä. Mädätteen ohjaaminen maatalouskäyttöön edistää ravinteiden kierrätystä ja hyödyntää lietteet kestäväällä tavalla sekä lisää biokaasun tuotantoa. Lisäksi talousarviovuonna on varauduttu tehostamaan kompostointilaitoksen poistoilman puhdistusta ja tekemään biojätteen käsittelylaitosten vuosittaiset ylläpito- ja kehittämissaneeraukset. Investoinneilla pyritään siten toiminnan tehostamisen lisäksi mahdollisimman haitattomaan jätteiden käsittelyyn alueella.

Jätehuollon vastuulla on Vantaan jätevoimalan vaaralliseksi jätteeksi luokitellun tuhkan käsittely ja loppusijoittaminen. Nykyisin käytössä olevan tuhkasolun T1 täytyttyä arviolta 2024, tulee käytössä olla uusi tuhkasolu T2. Vuoden 2023 aikana valmistuvat tuhkasolun T2 runko- ja tiivisrakenteet. Talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella jatketaan T2 solun rakennustöitä toteuttamalla solun katos- ja tuhkan siirtorakenteita sekä valmistellaan vanhan solun T1 sulkemista. Jätteiden kierrättäminen edellyttää toimivia jätteiden käsittely- ja varastointikenttiä. Talousarviovuonna ja suunnittelukaudella toteutetaan kierrätystoiminnan ja jäteastiahuollon sekä EKOMO-toiminnan edellyttämiä kenttärakenteita sekä Ämmässuolle että Seutulaan. Kenttien rakenteissa hyödynnetään aiempien vuosien tapaan HSY:n vastuulla olevaa jätevoimalan kuonaa. Kuonan hyödyntäminen tukee strategian toimenpidettä edistää kierrätysmateriaalien käyttöä omassa toiminnassa.

Lisäksi käsittelypalvelulähtöisissä investoinneissa jatketaan Ekoteollisuuskeskuksen saneeraus- ja energiatehokkuustoimia, joilla korvataan toimintaikänsä päässä olevia vanhentuneita järjestelmiä ja rakennuksia sekä varmistetaan prosessien toimivuus. Jätehuollon kehittäminen tukee pitkän tähtäimen suunnittelua ja niihin liittyviä investointeja tavoitteena parantaa ympäristön tilaa, lisätä resurssitehokkuutta ja edistää uusiutuvan energian hyödyntämistä. Suunnitelmakauden lopussa on varauduttu tukemaan alueen fossiilivapaan energian tuotantoa (aurinko, tuuli) erikseen hyväksyttävien liiketoimintamallien suuntaviivojen mukaisesti. Lisäksi on varauduttu käsittelypalveluiden vuotuisiin kalustohankintoihin.

Muut jätehuollon investoinnit tähtäävät pääasiassa asiakaskokemuksen parantamiseen, ympäristövastuulliseen toimintaan sekä toiminnan tehostamiseen. Investoinnit sisältävät kiinteistökohtaiseen jätteenkeräykseen liittyviä kuljetuspalvelulähtöisiä investointeja ja muita jätehuollon toimintaa tukevia investointeja kuten tietojärjestelmien hankintoja. Talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella jatketaan jäteastioiden hankintoja lajitteluvälitteiden laajentuessa pieniin eli 1–4:n asunnon kiinteistöihin. Lisäksi investoidaan Seutulan astiahallin varastotilojen lisäämiseen ja jätehuollon operatiivisiin IT-järjestelmiin, joista kuljetuspalveluiden logistiikkajärjestelmä (Kuitu-hanke) on merkittävin. Uuden Sortti-aseman maanhankintaan on varauduttu suunnitelmakauden lopussa.

5.2.5 Talous

Jätehuollon tuloslaskelma

x 1 000 euroa						Muutos-%
	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	2024/2023
TOIMINTATULOT	104 525	104 511	107 506	109 821	112 513	2,9 %
Myyntituotot	102 810	102 689	105 603	107 840	110 052	2,8 %
Kuntaosuudet	0	0	0	0	0	-
Muut tuotot	1 715	1 822	1 903	1 981	2 461	4,4 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	-
TOIMINTAMENOT	-80 188	-85 216	-87 108	-88 326	-89 598	2,2 %
Henkilöstömenot	-8 522	-9 409	-9 355	-9 564	-9 830	-0,6 %
Palvelujen ostot	-67 226	-71 745	-73 760	-74 603	-75 559	2,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 104	-3 160	-2 409	-2 556	-2 592	-23,8 %
Muut toimintakulut	-1 335	-902	-1 584	-1 604	-1 617	75,7 %
TOIMINTAKATE	24 337	19 295	20 398	21 495	22 915	5,7 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	1 776	292	-2 269	-2 457	-2 080	-876,3 %
VUOSIKATE	26 113	19 587	18 129	19 038	20 835	-7,4 %
POISTOT	-16 854	-18 109	-18 005	-17 580	-17 341	-0,6 %
TILIKAUDEN TULOS	9 259	1 478	124	1 458	3 494	-91,6 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	487	113	65	65	65	-42,5 %
TULOVEROT	0	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	9 745	1 591	189	1 523	3 559	-88,1 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	130,3 %	122,6 %	123,4 %	124,3 %	125,6 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista	136,6 %	102,5 %	94,8 %	99,6 %	109,0 %	

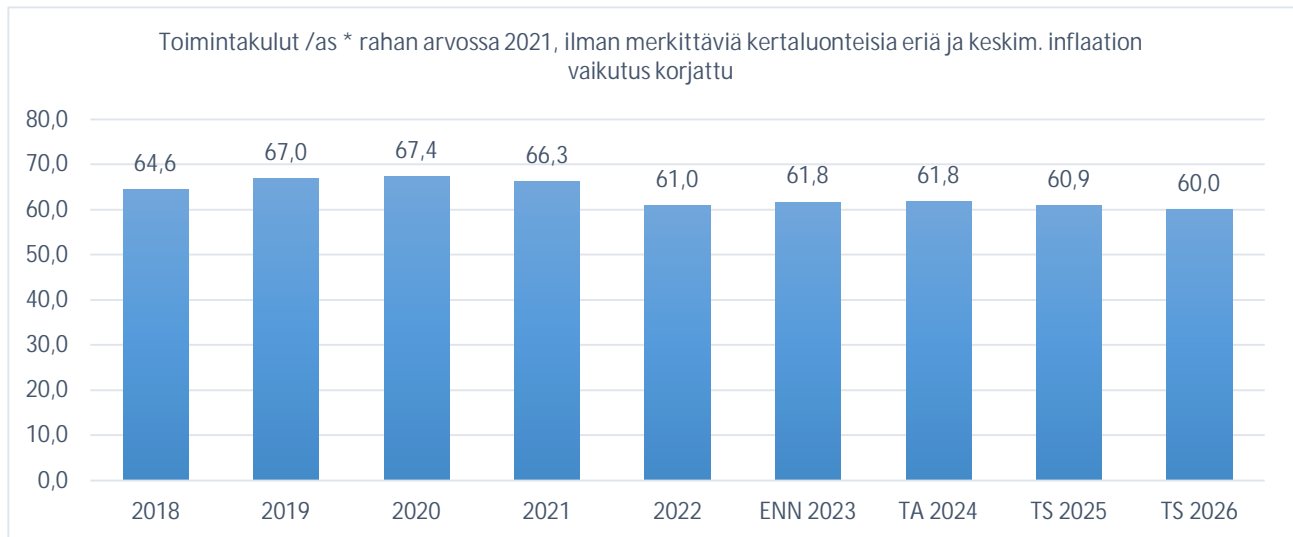
Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan hieman kasvavan TTS-kaudella. Vuonna 2024 tulokertymää lisää osittain biojätteen erilliskeräyksen laajentuminen 1–4:n huoneiston kiinteistöille. Hinnossa on alustavasti

laskettu 3,5 prosentin korotus vuosittain, mikä lisää toimintatuottoja kaikkien vuosien osalta. Metallin ja sähkön hintoihin liittyy suurta epävarmuutta, mikä vaikuttaa näistä saataviin tuloihin. TTS-kaudelle kuonan käsittely kilpailutettiin uudella tavalla ja jatkossa kaikki kuonan tuotteet hyödynnetään Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksen ulkopuolella. Tämä aiheuttaa noin 0,5 milj. euron lisäkulun, koska kuonaa ei voida enää hyödyntää aiempien vuosien tapaan ekoteollisuuskeskuksen rakenteissa. Toisaalta HSY saa tuloa kuonasta eroteltavasta metallista (Fe, NF); kokonaisuutena kuonan käsittelyn rahavirta jää positiiviseksi. Kaatopaikkakaasun arvioidaan vähenevän vuosittain noin 5 % ja vähentävän siten HSY:n omaa sähkön tuotantoa. Toisaalta mädäte maatalouteen hankkeen myötä biokaasun määrä kasvaa tuoden lisätuloa TTS-kauden lopussa vuonna 2026.

Inflaation ennustetaan edelleen kasvattavan kuluja. Tämä näkyy erityisesti kuljetuspalveluiden ostoissa polttoainekustannusten kallistumisena. Biojätteen erilliskeräyksen laajentumisen mukanaan tuoma lisääntynyt keräystarve kasvattaa kuljetuspalveluiden menoja. Rahoituseriin vaikuttavat laskevat osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:stä sekä samaan aikaan korkojen nousun myötä kasvaneet rahoituskulut. Poistot pysyvät edelleen suurina investointiohjelmasta johtuen.

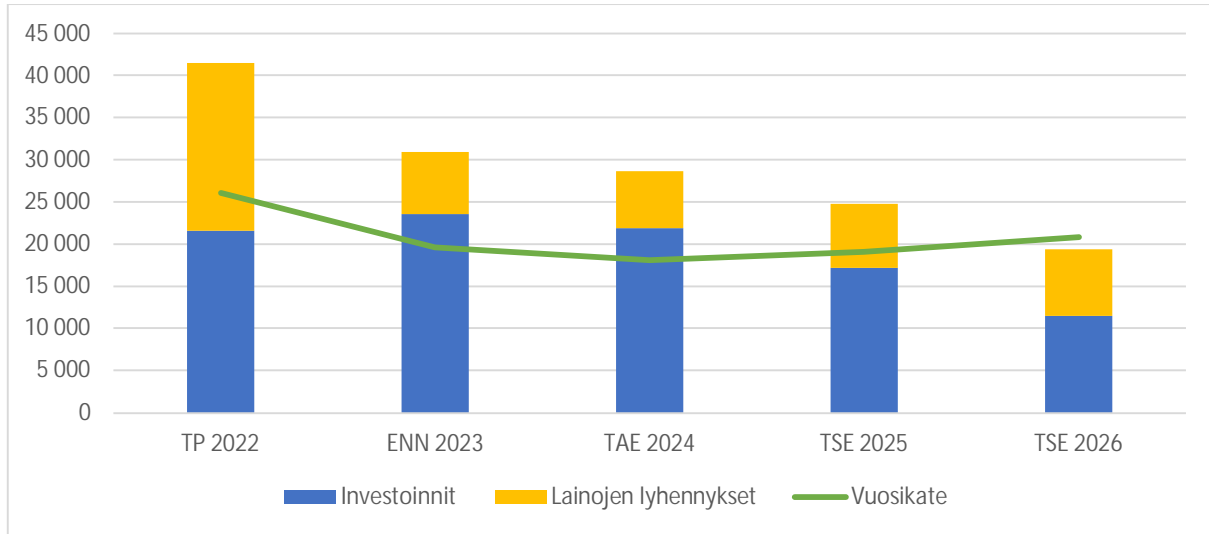
Jätehuollon tuottavuuden kehittyminen

Jätehuollon tuottavuuden kehittymistä kuvaa jätehuollon toimintamenojen ja jäsenkaupunkien asukasmäärän suhde. Asetetun tuottavuustavoitteen saavuttaminen on haasteellista, sillä toiminta- ja suunnitelmakaudella palvelut laajenevat biojätteen erilliskeräyksen osalta 1–4 asunnon kiinteistöihin. Yleinen kustannustasojen nousu näkyy erityisesti kuljetus- ja konepalveluiden sekä muiden palveluiden ostoissa.

*Inflaatiolaskentaa tarkennettu. Vaikutus mittariin toimintakulut/asukas vuonna 2022 on +0,31 €.

Jätehuollon tulo-rahoituksen (vuosikate) riittävyys investointien ja lainanlyhennysten maksamiseen

Suunnittelukaudella investointitarve on suuri, mikä lisää tarvetta kasvattaa tulo-rahoitusta taksakorotuksilla. Jätehuollon velkaantumisen ennustetaan taittuvan vuonna 2026. Tulo-rahoitusta kasvattamalla pystytään omavaraisuus säilyttämään hyvänä TTS-kauden korkeista investointimenoista huolimatta.

Jätehuollon rahoituslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Tulo-rahoitus					
Vuosikate	26 113	19 587	18 129	19 038	20 835
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulo-rahoituksen korjausevät	-618	-653	-653	-653	-771
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-21 576	-23 528	-24 275	-18 950	-11 455
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	2 400	1 800	0
Investointien korjausevät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 919	-4 594	-4 399	1 235	8 609
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	23 000	13 700	11 700	5 500	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-19 929	-7 414	-6 755	-7 615	-7 890
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-14 057	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-10 985	6 286	4 945	-2 115	-7 890

Jätehuollon taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	222 284	227 703	231 573	231 143	225 257
Oma pääoma	87 326	88 917	89 106	90 629	94 188
Pitkäaikainen vieras pääoma	55 200	60 801	66 405	63 430	55 265
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	55 200	60 801	66 405	63 430	55 265
Omavaraisuusaste (%)	46,9 %	45,4 %	44,3 %	45,2 %	48,0 %

5.2.6 Riskit ja riskienhallintakeinot

Riskienhallinta on jokapäiväistä työtä, tilanteiden arviointia, suunnittelua ja käytännön tekoja, johon osallistuu kukin jätehuollon henkilöstön jäsen omassa roolissaan. Jätehuollon kokonaisvaltaisia riskejä hallitaan Riskijärjestelmässä. Jätehuollon johtoryhmä tarkastelee riskejä säännöllisesti, jätehuollon johtamisen vuosikellon mukaisesti, tavoitteena riskilukujen pienentäminen ja entistä dynaamisempi riskienhallinta. Operatiivisessa toiminnassa olemme varautuneet mahdollisiin toimintakatkoihin ja -häiriöihin (esim. kuljetukset estyneet tai emme pysty käsittelemään jätteitä) kuvaamalla kyseisiin tilanteisiin tarvittavat menettelytavat. Ensisijaisesti pyrimme estämään vahinkoja, mutta jos jotakin sattuisi, niin pyrimme minimoimaan seuraukset.

Ämmässuon ekoteollisuuskeskukselle myönnettiin huhtikuussa 2023 Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) kemikaaliturvallisuuslupa vaarallisten kemikaalien käyttöön ja varastointiin. Tukes suorittaa omaa valvontaansa vuosikellonsa mukaisesti. Ympäristöluvan tarvitsevia toimintojamme valvotaan koko elinkaaren ajan. Valvonnasta vastaavat Uudenmaan ELY-keskus ja kuntien ympäristösuojeluviranomaiset. Määräaikaistarkastuksia tehdään valvontasuunnitelman ja vuosittain laadittavan erillisen valvontaohjelman mukaisesti. ELY-keskusten valvomat laitokset on jaettu neljään valvontaluokkaan tarvittavan tarkastustiheyden perusteella. Ämmässuon ekoteollisuuskeskus kuuluu valvontaluokkaan 1 eli vähintään kerran vuodessa tarkastettavaksi.

Olemme aktiivisesti mukana Huoltovarmuuskeskuksen toiminnassa, jonka tehtävänä on huolehtia yhdessä yrityselämän, kolmannen sektorin ja viranomaistahojen kanssa siitä, että myös kriisitilanteissa yhteiskunta toimii ja elämä jatkuu mahdollisimman häiriöttä.

TTS-kaudella seuraamme erityisesti lainsäädännön muutoksista johtuvia vaikutuksia talous- ja toimintasuunnitteluun (kunnan vastuulla olevan jätehuollon rajaaminen nykyisestä). Talousarviovuonna 2024 monet jätehuollon suoritteet ovat laskusuunnassa; seuraamme kehitystrendejä ja korjaamme ennusteita ja suunnitelmakauden tietoja tarvittaessa.

5.3 Seutu- ja ympäristötieto

5.3.1 Strategian toteuttaminen tulosalueella

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Tuotamme tietoa pääkaupunkiseudusta ja ilmanlaadusta ympäristöterveyden edistämiseksi.

Tuotamme MAL-suunnittelua ja päätöksentekoa palvelevaa paikkatietoa ja infograafeja viranomaisten ja asukkaiden hyödynnettäväksi.

Varmistamme ilmanlaadun mittausverkon toiminnan ajantasaisen ja luotettavan ilmanlaatatiedon tuottamiseksi. Kehitämme ilmanlaadun seurantaan vastamaan tulevaisuuden haasteisiin. Varaudumme erilaisiin mittausverkon ongelmatilanteisiin toimintavarmuuden takaamiseksi.

Mittaamme WHO:n suositusten mukaisesti ilmanlaatua kattavasti erilaisissa kaupunkiympäristöissä. Viestimme ilmansaasteiden haitallisista terveysvaikutuksista, koska ilmansaasteilla ei ole turvallista alarajaa. Parannamme mittausdatan laadunvarmennusta WHO:n suosittelimille uusille mitattaville ilmansaasteille kuten mm. musta hiili ja hiukkasten lukumääräpitoisuus.

Teemme aktiivista verkostotyötä ja tarjoamme kaupungeille foorumin jakaa hyviä käytäntöjä sekä tehokkaita toimenpiteitä. Viestimme katupölyn ja puunpolton päästöjen haasteista. Osallistumme ilmanlaadun lainsäädännön uudistamistyöhön, tiedotamme raja- ja ohjearvojen tiukkenemisesta sidosryhmille sekä käytämme uusia ohjearvoja ilmanlaadun arvioinnissa ja raportoinnissa. Lisäämme tietoisuutta tiukentuvista ilmanlaadun kriteereistä kaupunkisuunnittelussa asukkaiden altistumisen vähentämiseksi.

Teemme aktiivista tutkimus- ja hankeyhteistyötä ilmansuojelun edistämiseksi pääkaupunkiseudulla. Ylläpidämme ja kehitämme ilmanlaadun mittausverkkoa ilmanlaadun tutkimus- sekä kehittämisalustana.

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Palvelemme pääkaupunkiseudun kaupunkeja ilmastotavoitteiden saavuttamisessa kaupunkien erilaisista tarpeista lähtien. Tuotamme keskeiset ja vertailukelpoiset ilmastotyön tunnusluvut kaupunkien käyttöön. Tuotamme uuden maanpeiteaineiston ja käynnistämme hiilinieluselvityksen päivityksen sopeutumisen ja hillinnän toimenpiteiden suunnitteluun ja niiden vaikuttavuuden arviointiin. Kehitämme hulevesien hallinnan tietokantaa kaupunkisuunnittelun tarpeisiin.

Tuemme jäsenkaupunkien ilmastotavoitteiden toteuttamista valmistelemalla ja toteuttamalla EU:n ja kansallisen tason yhteistyöhankkeita. Vastaamme pääkaupunkiseudun hillinnän ja sopeutumisen asiantuntijaverkostojen toiminnasta sekä kansallisesta ja kansainvälisestä verkosto- ja hankeyhteistyöstä.

Suuntaamme Ilmastoinfon toimintaa energianeuvontaan ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. Ilmastoinfo neuvoo pääkaupunkiseudun taloyhtiöitä ja asukkaita energiankulutuksen vähentämisessä sekä varautumisessa rankkasadetulviin ja helteisiin.

Kiertotalouden keskiössä

Tuotamme keskeiset ja vertailukelpoiset kiertotalouden seudulliset tunnusluvut kaupunkien käyttöön. Lisäksi tuotamme kaupunkien tarpeista lähtien arviot kuntakohtaisista kotitalousjätteen tunnusluvuista. Valitsemme

kaupunkien kanssa yhteisiä kiertotalouden tunnuslukuja pitkäjänteiseen seurantaan. Edistämme seudullista kiertotalousyhteistyötä ja hanketoimintaa ja jaamme kiertotaloustietoa sidosryhmien käyttöön.

Jatkamme kaivettujen maa-ainesten hallintaa edistävän SeutuMassan ylläpitoa, kehittämistä ja hyödyntämistä. Selvitämme palvelun laajentamisen tarpeita kaupunkien rakentamisen materiaalivirtojen hallintaan.

Työn murros

Kehitämme omaa osaamistamme ja muutoskyvykkyyttä vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin monien yhtäaikaisten kriisien maailmassa. Varmistamme työmme ja palveluidemme toimintavarmuuden kaikissa tilanteissa. Kiinnitämme erityistä huomiota tietoturvallisuuteen. Tunnistamme, testaamme ja kokeilemme tekoälyn tuomia uusia mahdollisuuksia tiedon tuotannossa, analysoinnissa, raportoinnissa ja visualisoinnissa. Vahvistamme tulosalueen henkilöstön osaamista tekoälyn hyödyntämisessä ja kriittisessä arvioimisessa. Seuraamme aktiivisesti tekoälyn nopeaa kehitystä toimintaympäristössämme.

Edistämme nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä asiantuntijoiden jatkuvaa kehittymistä työssään tutkimus- ja yhteistyöhankkeiden avulla ja vahvistamme samalla jäsenkaupunkien asiantuntijaverkostoissa osaamisen ja tiedon jakamista. Hankimme pääkaupunkiseutua palvelevaa uusinta tietoa eurooppalaisissa yhteistyöverkostoissa ja jaamme aktiivisesti tietoa sidosryhmille.

Tehokasta ja taloudellista toimintaa

Jatkamme seudullisen perusrekisterin teknisen alustan uudistamista ja uudistamme myös siihen pohjautuvan karttakäyttöliittymän eli SeutuRuutu-palvelun. Näillä investoinneilla parannamme toimintavarmuutta ja hillitsemme kustannustason nousua. Parannamme ilmasto-, kiertotalous- ja ilmansuojelutyön resursseja hakemalla EU:n ja kansallista hankerahoitusta yhteistyössä kaupunkien ja sidosryhmien kanssa.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Kehitämme räätälöityä ilmanlaatuviestintää ja palveluita eri kohderyhmille parhaiten soveltuvilla työkaluilla. Uudistamme paikkatietojen hallintaa ja jakelupalveluita palvelemaan entistä paremmin käyttäjien tarpeita turvallisuusriskit huomioiden. Kehitämme uusia ilmasto- ja kiertotaloustyön tunnuslukuja jäsenkaupunkien tarpeisiin.

5.3.2 Investoinnit

Seutu- ja ympäristötiedon investoinneissa on suunnitelmakaudella tietojärjestelmiin liittyviä investointeja sekä ilmanlaadun mittauslaitteita ja mittausasemia. Vuoden 2024 merkittävin investointi on seudullisen perusrekisterin teknisen alustan ja SeutuRuutu-palvelun uudistaminen.

Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos-% 2024/2023
Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit	137	349	470	315	265	34,6 %

5.3.3 Talous

Seutu- ja ympäristötiedon tuloslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos-% 2024/2023
TOIMINTATULOT	5 544	5 973	5 868	5 675	5 622	-1,8 %
Myyntituotot	958	977	1 030	1 032	1 035	5,5 %
Kuntaosuudet	4 235	4 486	4 689	4 643	4 587	4,5 %
Muut tuotot	351	510	149	0	0	-70,8 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	-
TOIMINTAMENOT	-5 130	-5 931	-5 743	-5 585	-5 701	-3,2 %
Henkilöstömenot	-2 748	-2 988	-3 029	-2 984	-3 084	1,4 %
Palvelujen ostot	-1 997	-2 533	-2 297	-2 183	-2 201	-9,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-136	-130	-137	-137	-137	5,2 %
Muut toimintakulut	-250	-280	-280	-280	-280	0,2 %
TOIMINTAKATE	414	42	125	91	-79	199,6 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	0	0	0	0	0	-
VUOSIKATE	414	42	125	91	-79	199,6 %
POISTOT	-218	-250	-271	-223	-250	8,4 %
TILIKAUDEN TULOS	196	-208	-146	-132	-329	-30,0 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	0	0	0	0	0	-
TULOVEROT	0	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	196	-208	-146	-132	-329	-30,0 %

5.4 Yhteiset palvelut

5.4.1 Toiminta

Yhteiset palvelut edistävät suunnitelmakaudella osaltaan strategisten tavoitteiden saavuttamista. Talousarviovuonna edistettävistä keskeisistä päämääriin liittyvistä toimenpiteistä kerrotaan seuraavissa kappaleissa.

Yhteisten palveluiden organisointia muutetaan vuoden 2024 alussa. Henkilöstöyksikkö, viestintä- ja neuvonta sekä asiakaspalvelut tullaan yhdistämään uudeksi VINHA-kokonaisuudeksi. Kehittämisyksikön toiminnot sulautuvat talous- ja hallintoyksikköön ja VINHA:an. Lisäksi yhteisistä Tukipalveluista vesihuoltoa palvelevat Varastopalvelut on siirretty vesihuollon toimialalle vuonna 2023.

Talous- ja hallintoyksikkö

Talous- ja hallintoyksikkö tukee strategian toteuttamista erityisesti kestävän talouden painopisteen strategisissa päämäärissä. Erityisesti yksikön toimintaan kuuluu tuottavuusmittareiden kehittäminen ja kustannusrakenteen avaaminen. Yksikkö pitää tuottavuustavoitetta esillä ja tehostaa tuottavuuden kehityksen seurantaan raportointia ja kustannuslaskentaa jatkuvasti kehittämällä, jotta käytettävissä on tuottavuuden parantamiseen liittyvä tieto. Myös prosessien tehostaminen sekä automatisaation ja robotisoinnin hyödyntäminen ovat tärkeä osa tuottavuuden parantamista, ja nämä ovat erityisessä fokuksessa uusien talouden järjestelmien käyttöönottoprojektien yhteydessä. Tasapainoisen talouden ohjelmassa fokus on omaisuudenhallinnassa ja investoinneissa ja suunnitelmassa tasapainoisen talouden saavuttamiseksi. Hallintoyksikkö vastaa lakipalveluista ja sisäisestä tarkastuksesta. Vuoden 2023 syksyllä valmistui uuden D365-kirjanpitojärjestelmän käyttöönotto, joka korvasi vanhan järjestelmän.

Henkilöstöyksikkö

Henkilöstöyksikkö vastaa keskitetysti HSY:n työnantajapolitiikasta, linjauksista, ohjeistamisesta ja näiden toteuttamisen tukemisesta esihenkilöille ja työntekijöille. Henkilöstöyksikkö kehittää strategian mukaisia henkilöstön osaamista, työhyvinvointia ja työkykyisyyttä koskevia palveluja yhteistyössä muun organisaation kanssa. Henkilöstöyksiköllä on keskeinen tehtävä organisaation muutoskyvykkyyden ja toimintakulttuurin edistämiseksi strategian hengessä ja tavoitteen mukaisesti. Keskeiset tavoitteet sisältyvät uuden strategian Työn murroksen painopisteen osakokonaisuuksiin Pito- ja vetoimainen työntekijä ja Osaava ja kehittyvä henkilöstö. Näiden toteuttamiseksi kootaan ohjelmakokonaisuudet, jotka muodostuvat uusista hankkeista mm. valmentavan johtamisen ja työskulttuurin edelleen kehittämiseksi. Aiemmin toteutettuja ja käynnissä olevia hankkeita ja prosesseja (vrt. Työkulttuuri hanke ja TVA-kehittämistyö, digiosaamismerkki ja työnantajakuva) jatketaan uuden strategian ja sen tavoitteiden alla.

Viestintä ja neuvonta

HSY:n viestintä ja neuvonta edentää strategian toteutumista tukemalla kaikkia strategian osakokonaisuuksia. Viestimme ja neuvomme kotitalouksien haitallisista aineista sekä jäteveden typpikuormituksen hillinnästä puhtaaseen Itämereen liittyen. Jatkamme hulevesiviestintää ja panostamme kiinteistöjen neuvontaan osana sujuvia palvelujamme. Markkinoimme hanavettä ja osallistumme tapahtumiin kuten Itämeripäivä ja Maailman vesipäivä. Huolehdimme kriisi- ja poikkeustilanteiden viestinnästä. Teemme myös lasten ja nuorten ympäristöneuvontaa aiheina vesi- ja kiertotalousteemat.

Kannustamme asukkaita lajittelemaan kodin jätteet. Viestinnän ja neuvonnan laajan keinovalikoiman keskiössä toistamme ja kehitämme *Kiitos kun lajittelet* -kampanjointia. Lajittelijan avuksi teemme tunnetuksi ja ylläpidämme hsy.fi/jäteopas-hakukonetta. Tuemme biojätteen erilliskeräyksen laajentumista viestinnällä sekä kompostointikursseilla, verkossa ja lähitilaisuuksina. Markkinoimme monipuolisia Sortti-palveluja ja kerromme jätehuollon kehityshankkeista. Viestimme ruokahävikin vähentämisen keinoista ja tiivistämme siihen liittyen kumppaniverkostoa. Parannamme kohderyhmätuntemusta ja kehitämme vaikuttavuuden mittaamista.

Rakennamme sisäistä ja ulkoista luottamusta ja hyvää mainetta. Maineen tilannetta seuraamme muun muassa tekemällä mainetutkimuksen sidosryhmillemme vuoden 2025 alussa ja sen jälkeen ohjelman hyvän maineen ylläpitämiseksi ja vastaamaan mahdollisiin haasteisiin. Tuemme viestinnän keinoin veto- ja pitovoimaista työnantajakuvaa, palvelemme mediaa ja mittaamme medianäkyvyyttämme. Ylläpidämme ja kehitämme tärkeimpiä viestintäkanaviamme, ulkoisia verkkosivuja ja intranet Hessua sekä kehitämme muita sähköisiä kanaviamme kuten sosiaalista mediaa.

Asiakaspalvelut

HSY:n Asiakaspalvelut panostaa toimintakaudella peruspalveluiden turvaamisen lisäksi asiointipalveluidemme sujuvuuden ja nopeuden kehittämiseen. Itse asiointilla ja palveluprosessien digitalisoinnilla, sekä eri asiakasryhmien tarpeisiin vastaavalla palvelukehityksellä tähtäämme erinomaiseen asiakaskokemukseen. Asiointin kokonaisprosesseja, yli yksikkö- ja osastotasojen, sujuvoitetaan sisäisen asiakkuuden kehittämällä.

Tukipalvelut

Tukipalvelut-tulosalueen palvelujen kehittäminen jatkuu TTS2024 – 2026 kaudella HSY:n strategian 2030 ja Tukipalvelut -tulosalueen kehittämisohjelman mukaisesti. Tukipalvelut-tulosalueen kokonaisuuden kehittämiseksi esitettiin HSY:n johtoryhmälle maaliskuussa 2021 tukipalvelujen kehittämisohjelma. Siihen liittyen tehtiin tukipalveluista nykytila-analyysi, palvelujen tarvekartoitus sekä priorisoidaan vuosittain kehittämisen painopisteet. TTS 2024-2026 kaudella jatketaan uuden strategian sekä kehittämisohjelman mukaisesti myös palvelujen tuottavuuden ja tehokkuuden kehittämistä. Tukipalvelujen johtamisen ja kehittämisen priorisointi tähtää ensisijaisesti kriittisten palvelujen toiminnan turvaamiseen, jatkuvuuden hallintaan sekä sujuvien ja tehokkaiden prosessien kehittämiseen. Lisäksi määritellään ja karsitaan sellaisia toimintoja ja palveluja, jotka eivät nykytilanteessa tai tulevaisuudessa tuota riittävästi lisäarvoa HSY:n strategisten tavoitteiden saavuttamiseen.

HSY:n digiohjelman johtaminen sekä HSY-tasoisien käytännön digitalisoinnin kehittäminen ovat keskeisiä osia strategisten tavoitteiden saavuttamisessa. Digiohjelman kehittämisen visio ja osin jo nykytila sisältävät

digitalisaation kehittämiseen tarvittavat teknologiset ja osaamiseen liittyvät resurssit. Lisäksi digiohjelman visio sisältää digitalisaation kokonaisuuden johtamiseen ja käytännön kehittämiseen tarvittavan asiantuntijatuen joko omana työnä tai ostopalveluina. HSY:n kaikkia toimintoja koskeva tietojohtamisen ja raportoinnin kehittäminen liittyy myös tähän kokonaisuuteen.

HSY:n hankintojen strateginen ja kokonaisvaltainen kehittäminen sisältää toimialojen ja kaikkia HSY:n toimintoja koskevat hankintaprosessit, kilpailutukset, hankintakategoriat, roolit ja vastuut hankinnoissa sekä päätöksenteon vastuut ja valtuudet. Kehittämisen keskipisteessä ovat hankintojen taloudellisten hyötyjen tuottaminen sekä hankintojen sujuvuuden ja hallintamallin kehittäminen. Hankintojen mahdollisuudet tukea HSY:n varautumissuunnittelua ja kiertotalouden huomiointia hankinnoissa ovat TTS-kauden painopisteitä.

HSY:n kiinteistö- ja ajoneuvopalvelujen painopisteet liittyvät peruspalvelujen tuottamisen lisäksi Ilmalan alueen toimitilojen kehittämishankkeeseen. Sen lisäksi olemme mukana HSY:n omaisuuden hallinnan hankkeessa. Lisäksi keskiössä ovat prosessien kehittäminen mm. ajoneuvojen hankinnan osalta sekä toimitilapalveluihin ja -turvallisuuteen liittyen.

5.4.2 Talous

Yhteisten palveluiden eli Johdon, ohjauksen ja kehittämisen, Asiakaspalvelun sekä Tukipalveluiden toimintamenojen odotetaan pienenevän talousarviovuonna 2024 3,0 % kuluvan 2023 vuoden ennustetusta tasosta. Vuoteen 2022 verrattuna kulut kasvavat inflaatio-olettamien verran noin 8,6 % (vuodelle 2023 6,5 % ja vuodelle 2024 2 %).

x 1000 euroa	TP 2022	TP 2022*	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos % 2024-2023
TOIMINTAMENOT							
Kuntayhtymänjohto, ohjauksen ja kehittämisen yksiköt	-9 414	-9 279	-10 573	-10 159	-10 212	-10 245	-3,9 %
Asiakaspalvelu	-2 700	-2 700	-2 910	-2 855	-2 866	-2 897	-1,9 %
Tukipalvelut	-8 846	-8 144	-9 054	-8 846	-8 890	-8 934	-2,3 %
YHTEENSÄ	-20 960	-20 124	-22 537	-21 860	-21 968	-22 076	-3,0 %

* TP2022 vertailukelpoiset luvut

Lukujen vertailtavuuteen vuoteen 2022 vaikuttaa muutama organisaatiomuutos. Oheisessa taulukossa on esitetty vertailukelpoiset luvut*. Johdon, ohjauksen ja kehittämisen yksikön vertailukelpoisista luvuista on poistettu Ilmastoinfo, joka siirtyi Ohjauksen ja kehittämisen Viestintä ja neuvonta -yksiköstä Seutu- ja ympäristötietoon. Tukipalveluiden vertailukelpoisista luvuista on poistettu Vesihuoltoon siirtynyt varastopalvelut-yksikkö.

5.4.3 Investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos-% 2024/2023
Ohjauksen ja kehittämisen investoinnit	307	583	260	660	350	-55,4 %
Asiakaspalvelun investoinnit	11	0	0	0	0	-
Tukipalvelujen investoinnit	767	2 313	2 075	1 900	1 315	-10,3 %
Investoinnit yhteensä	1 084	2 896	2 335	2 560	1 665	-19,4 %

Ohjauksen ja kehittämisen investoinneissa vuonna 2022 alkanut kirjanpito- ja käyttöomaisuusjärjestelmän uusinta päättyy vuonna 2023. Vuoden 2024 ja 2025 aikana ajankohtaisiksi tulevat henkilöstöhallinnon järjestelmiin liittyvät investoinnit. Asiakaspalveluiden ICT-investoinnit on suunnitelmavuosina keskitetty tukipalveluiden tietohallinnossa sijaitsevaan digitalisaatioimistoon. Tukipalveluiden investoinneissa on suunnitelmakaudella 2024–2026 muun muassa asiakkuuden hallintaan liittyvä asiakasportaalin toteuttaminen sekä yhteisiin kiinteistöihin liittyviä investointeja.

Liite 1: Ympäristöohjelma

Tähän on koottu strategian 2030 teemoista ympäristötavoitteet ja HSY:n tekemät ympäristösitoumukset, jotka on yhdistetty HSY:n ympäristöryhmän valmisteleminen kuntayhtymän yhteisten tavoitteiden kanssa muodostaen yhdessä HSY:n ympäristöohjelman vuodelle 2024.

TTS tavoitteet:

	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2024	Tavoitetaso 2025
Ympäristö- vastuu	Hiilineutraali pääkaupunki- seutu	HSY:n kokonaispäästöt, t CO ₂ -ekv/a (omat sekä keskeisten ulkoisten palvelujen päästöt)	92 000 t CO ₂ -ekv vuonna 2023	-56 % v. 2016 tasosta, 89 000 tCO ₂ /a
	Kiertotalouden keskiössä	Kiinteistöiltä kerätyn sekajätteen määrä, kg/asukas/a Kotitalousjätteen kierrätysaste, %	110 kg/as/a 52 %	100 kg/as/a 60 %
	Puhdas Itämeri	Typpi- ja fosforikuormitus mereen, t/v	N 750 t, P 26 t	N 750 t, P 25 t
Asukas- kokemus	Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	Lähiympäristöindeksi koostuu mittareista; <ul style="list-style-type: none"> Niitytys HSY:n hallinnoimilla maa- alueilla, Kalaistutukset (kpl) Jätevesiyliuodot (m³/vuosi laskettuna 5 vuoden liukuvana keskiarvona) Ilmanlaadun mittausten jatkuvuus % (mittaustulosten ajallinen kattavuus) Ympäristöpalautteiden määrä, palautepäiviä/a 	4,4	5 / 5 (vuoden 2025 alamittareiden tavoitteet täyttyvät)

Strategisten päämäärien toteuttamisen tueksi on asetettu seuraavia ohjelmakokonaisuuksia. Seuraavassa taulukossa on kuvattu näiden ohjelmien tavoitteita ja keskeisimpiä toimenpiteitä. Strategisten päämäärien seuranta tapahtuu mittareiden kehittymisen raportoinnilla sekä ohjelmien etenemisen ja niihin liittyvien toimenpiteiden toteutumisen raportoinnilla.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet
Hiilineutraali pääkaupunki- seutu	HSY:n hiilineutraaliusohjelma Tavoite; • Hiilineutraali vesi- ja jätehuolto • Ilmastokestävä pääkaupunkiseutu	<ul style="list-style-type: none"> Vähennämme käsittelyprosesseista ja energian käytöstä aiheutuvia ilmastopäästöjä: toimenpiteinä mm. kaatopaikkakaasun hajapäästöjen hallintaan, kaasun keräykseen ja tehokkaaseen energiahyödyntämiseen liittyvät toimet sekä jätevedenpuhdistuksen typpioksiduulipäästöjen vähentämiskeinoja koskevat koeajot. Toteutamme energiatehokkuutta parantavia hankkeita, esim. Kivikon jätepalvelukeskuksen sekä Pitkäkosken vedentuotantolaitoksen saneeraushankkeet sekä Ämmäsuon ja Viikinmäen laitosten biokaasun varastointihankkeet. Selvitämme hiilensidonnann mahdollisuuksia käsittelytoiminnassamme keskittyen erityisesti pyrolyysilaitoksen koetoiminnassa saatuihin tuloksiin. Vähennämme työmaiden ja rakentamisen ilmastovaikutuksia päästöttömien työmaiden Green deal -ohjelman mukaisesti. Panostamme ilmastotyötä tukevaan tutkimukseen, TKI- ja hanketoimintaan toteuttamalla mm. RAHI2-hanketta. Autamme pääkaupunkiseutua saavuttamaan ilmastotavoitteensa yhteistyössä: toimenpiteinä mm. Ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen asiantuntijaverkoston toiminnan ylläpitäminen PK-seudulla, toimenpiteiden hankkeistaminen ja rahoituksen hakeminen yhteistyössä kaupunkien kanssa, sekä taloyhtiöiden ja asukkaiden energianeuvonnan vahvistaminen.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet
Kiertotalouden keskiössä	<p>Kiertotalouden keskiössä -ohjelma</p> <p>Tavoite</p> <ul style="list-style-type: none"> Vahvistamme alueen kiertotalouden toteutumista. Kotitalouksien kierrätysaste nousee ja sekajätteen määrä vähenee. 	<p>Alueen kiertotalous vahvistuu</p> <ul style="list-style-type: none"> Otamme aktiivisemman roolin seudullisena koordinoijana ja kehittäjänä mm. edistämällä kiertotalousyhteistyötä ja -hanketoimintaa yhdessä sidosryhmiemme kanssa: jatkamme strategiaa tukevaa hanketyötä uusien hankehaun ja alamme toteuttaa vuonna 2023 valmisteltuja hankkeita, jotka saavat myönteisen rahoituspäätöksen (0–6 kpl). Olemme mukana Uudenmaan kiertotalouslaakso -verkoston toiminnassa ja edistämme Vantaan ja Tuusulan Kiilan kiertotalousalueen rakentumista. Täydennämme ja laajennamme kiertotalouden tiedontuotantoa ja siihen liittyvää neuvontaa ja viestintää jäsenkaupunkien tarpeisiin vastaten keskittyen erityisesti CIRCUIT-hankkeessa tunnistettuihin tiedontuotannon kehityskohteisiin ja kiertotalouden ilmastovaikutusten selvittämiseen. Edistämme ravinteiden kiertotaloutta ja lietteiden hyödyntämistä toteuttamalla edelleen RAH12-hanketta ja edentämällä biojätteen käsittelyn tehostamiseen tähtäviä laitosinvestointeja. Lisäämme kiertotalousnäkökohtia rakennushankkeisiimme ja hankintoihimme käyttämällä kierrätysmateriaaleja Itärannan saneerausurakassa ja keräämällä pilotin oppeja sekä vertaisoppimalla kiertotaloushankinnoista (jos saamme myönteisen rahoituspäätöksen sopivaan hankkeeseen). <p>Kotitalousjätteen kierrätysaste nousee ja sekajätteen määrä vähenee</p> <ul style="list-style-type: none"> Tarjoamme asukkaille helppoja kierrätyspalveluita saattamalla biojätteen erilliskeräyksen laajenemisen loppuun koko pk-seudulla ja kehittämällä kimpakeräyksen osapuolten yhdistämistä (jos saamme myönteisen rahoituspäätöksen sopivaan hankkeeseen). Kehitämme lajitteluneuvontaa ja -viestintää sekä parannamme kohderyhmätuntemusta vuonna 2023 aloitetun selvitystyön pohjalta.
Puhdas Itämeri	<p>Itämeri-toimenpideohjelma</p> <p>Tavoite</p> <ul style="list-style-type: none"> Vähennämme vesistöjen kuormitusta 	<ul style="list-style-type: none"> Vähennämme ravinnepestäjä optimoimalla Blominmäen jätevedenpuhdistamon operointia. Viikinmäen jätevedenpuhdistamon toimintavarmuutta parannetaan hankkimalla hätäkäyttöyksikkö sekä saneeraamalla esikäsittelyprosessit Vuotovesien aiheuttamia haittoja torjutaan aiempaa järjestelmällisemmin: Viemäriverkoston vuotojenhallinnan toimintaprosessi saadaan valmiiksi ja kiinnitetään tarvittavat henkilö- ja taloudelliset resurssit. Asukasviestinnän ja neuvonnan painopisteenä on liiallisen proteiinin syönnin vaikutukset puhdistamoiden typpikuormaan. Nostamme myös viemärietikettiä, hulevesiä ja haitallisia aineita esiin kampanjoissa ja tapahtumissamme.
Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	<p>Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien- ohjelma</p> <p>Tavoite</p> <ul style="list-style-type: none"> Edistämme luonnon monimuotoisuutta, lähiympäristön hyvää tilaa ja ympäristöterveyttä. 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnistamme HSY:n vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, lähiluontoon ja lähiasukkaisiin sekä arvioimme vaikutusten merkitystä. Vähennetään haitallisia vaikutuksia lähiluontoon ja lähiasukkaisiin (muun muassa haju, melu, vieras- ja haittalajitorjunta, roskaantumisen ja lähivesien laatu). Luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi ja toteuttamiseksi monimuotoisuutta tukevia toimia Kehitämme HSY:n ympäristötiedon hallintaa selvittäen paikkatietopohjaisen palautejärjestelmän vaihtoehtoja. Tuotamme tietoa pääkaupunkiseudusta ja ilmanlaadusta ympäristöterveyden edistämiseksi

HSY:n sitoumukset:

Kuntien energiatehokkuussopimus:

Energiatehokkuussopimuksen energiansäästön minimimitavoite on 7,5 % vuoteen 2025 mennessä laskettuna viimeisimmän käytettävissä olevan kalenterivuoden tiedoista.

Kestävän kehityksen sitoumukset:

Keväällä 2019 julkaisimme ympäristövastuuta koskevan sitouksemme:

Yhdessä teemme maailman kestävimmän kaupunkiseudun - Olemme ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijä. <https://sitoumus2050.fi/selaa-sitoumuksia#/details/314777>

Ilmastonmuutoksen hillintä:

HSY:n tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteeseen pyritään vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä 56 % vuoden 2016 tasosta vuoteen 2025 mennessä ja 67 % vuoden 2016 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Toiminnan painopisteenä on vähentää käsittelyprosesseista ja energian käytöstä aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä, edistää ja seurata ilmastotavoitteiden toteutumista seudullisesti sekä kerätä ja tuottaa ilmastonmuutokseen hillintään liittyvää tietoa pääkaupunkiseudun kunnille ja sidosryhmille.

Ilmastonmuutoksen sopeutuminen:

HSY kerää ja tuottaa tietoa ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja seudulle soveltuvista sopeutumiskeinoista. Tietoa käytetään alueen toimijoiden ohjaamiseen ilmastonmuutoksen vaikutuksiin varautumiseksi. HSY:n sopeutumistyö kattaa sekä varautumisen äkillisiin, ilmatoriskeistä aiheutuviin häiriötilanteisiin, että seudun sopeutumisen pitkän aikavälin ennustettuun lämpötilan nousuun. Sopeutumistyötä tehdään yhteistyössä kaupunkiseudun toimijoiden kanssa sekä kansainvälisissä verkostoissa.

Helsingin ilmastokumppanit sitoumukset:

HSY liittyi Helsingin ilmastokumppanit –verkoston jäseneksi lokakuussa 2018. Verkostolle annetut sitoumukset ovat:

- HSY on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.
- Parannamme HSY:n energiatehokkuutta ja lämmön talteenottoa sekä laajennamme ja lisäämme uusiutuvan energian tuotantoa.
- Toteutamme Kestävän kaupunkielämän ohjelmaa seudullisessa yhteistyössä.

Itämerihaaste:

Itämerihaaste on Helsingin ja Turun kaupunginjohtajien vuonna 2007 käynnistämä aloite Itämeren tilan parantamiseksi. Sen tavoitteena on vaikuttaa vesien tilaan sekä paikallisesti kaupunkien lähivesillä että koko Itämeren piirissä. Itämerihaasteen verkkosivuilta <http://www.itamerihaaste.net/> löytyvät kaikki haasteen allekirjoittaneet tahot. Mukana on jo yli 300 eri organisaatiota omilla toimenpiteillään.

HSY on sitoutunut Itämerihaasteeseen vuodesta 2012 alkaen. Viimeisin sitoumuskausi on 2019-2023, ja seuraavan Itämerihaasteen laadinta on käynnistetty syksyllä 2023.

Yhdyskuntajätevedenpuhdistuksen Green Deal sitoumus:

HSY on sitoutunut vapaaehtoisesti yhdyskuntajäteveden puhdistamisen green deal -sopimukseen. Ympäristöministeriön, Vesilaitosyhdistyksen ja Kuntaliiton allekirjoittamalla sopimuksella pyritään vähentämään yhdyskuntien jätevesistä ympäristöön aiheutuvaa ravinteiden ja haitallisten aineiden kuormitusta. Sitoumuksen toimenpiteet ovat HSY:n Puhdas Itämeri-strategiaohjelman mukaisia. Sitoumus on viety kestävän kehityksen sitoumuksiin (<https://sitoumus2050.fi/green-deal///details/738347>)

Julkisten hankintojen päästöttömien työmaiden Green Deal sitoumus:

Green Deal Suomen ensimmäinen julkisten hankintojen Green Deal -sopimus julkistettiin 9.9.2020 ja sopimuskausi jatkuu tavoitevuoteen 2030 asti. Sopimuksen taustalla on hiilineutraalit resurssiviisaat ympäristöt (HNRV). Sitoudumme olemaan mukana laatimassa ja ottamassa käyttöön työmaillamme yhteistä päästötön työmaa -konseptia ja siihen liittyvää koulutusta, yhteistä seurantajärjestelmää sekä yhteisiä hankintakriteereitä. Koulutamme omia tilaajia ja muita keskeisiä kohderyhmiä konseptin ja yhteisten hankintakriteereiden soveltamisessa. Lisäksi sitoudumme käymään markkinavuoropuhelua uusien ratkaisujen ja toimintamallien kartoittamiseksi. Edistämme sähkön, vedyn, biokaasun sekä yleisesti fossiilivapaiden polttoaineiden käyttöönottoa työmaillamme. Olemme mukana kehittämässä yhteistä työkalua päästölaskentaan ja tehokkaampia valvontatapoja. Raportoimme tekemistämme toimenpiteistä ja niiden vaikutuksista sekä osallistumme tarvittaessa lisätoimenpiteiden suunnitteluun ja sopimuksen jatkokehittämiseen. Tavoitteena on, että työmaamme ovat sopimuksen mukaisesti päästöttömiä vuonna 2025 ja työmaakuljetustenkin osalta vuonna 2030.

<https://sitoumus2050.fi/green-deal///details/522851>

Ekotukitoiminta:

Ekotukitoiminta on toimintamalli, joka edistää ympäristöasioiden huomioimista ja arjen ympäristötekoja työpaikoilla. Työyhteisöihin nimetään ja koulutetaan ekotukihenkilöitä, jotka oman työnsä ohella edistävät ympäristön kannalta kestäviä toimintatapoja ja lisäävät ympäristötietoisuutta. Malli on käytössä useissa kunnissa ja organisaatioissa ympäri Suomen. Valtakunnallisesti toimintaa koordinoi Helsingin kaupunki.

HSY on ollut alusta alkaen mukana luomassa ja kehittämässä ekotukitoimintaa. HSY:n asiantuntijat pitävät jäte- ja ilmastoluentoja pääkaupunkiseudun kaupunkien ekotukikoulutuksissa. HSY koordinoi pääkaupunkiseudun yhteisten jatkokoulutusten ja vierailujen järjestämistä. Aiheina niissä ovat mm. vesi, ilmanlaatu, jätteet ja kiertotalous. HSY:ssä on omia ekotukihenkilöitä noin neljäkymmentä. Jokaisessa HSY:n toimipisteessä on vähintään yksi ekotukihenkilö.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

PL 100, 00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki

Puh. 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

PB 100, 00066 HRM, Ilmalantori 1, 00240 Helsingfors

Tfn. 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

Helsinki Region Environmental Services Authority

P.O. Box 100, FI-00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki

Tel. +358 9 15611, Fax +358 9 1561 2011, www.hsy.fi